

Uvodnik

U uvodniku prošlog broja Novosti predstavljen je projekt *Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama* – trogodišnji program Hrvatskog knjižničarskog društva i udruga partnera čiji je cilj proširiti znanja knjižničara iz narodnih knjižnica o Europskoj uniji i njenim informacijskim izvorima te pridonijeti razvoju narodnih knjižnica kao informacijskih centara, gdje će se lokalnoj zajednici pružati informacije o Europskoj uniji. Provedba trogodišnjeg programa koji uključuje održavanje skupova i radionica započela je održavanjem prvog seminara i radionica u Zagrebu 25. i 26. veljače, čiji prikaz donosimo u rubrici *Iz rada društva*. U okviru istoga programa grupa je knjižničarki boravila na studijskom putovanju u Nizozemskoj, gdje su se upoznale s funkcioniranjem nizozemskog sustava narodnih knjižnica, tehnološkom i drugom podrškom koja im je na raspolaganju te uslugama koje pružaju svojim korisnicima. Iscrpan izvještaj i prikaz nizozemskog knjižničnog sustava možete pročitati u rubrici *Skupovi u inozemstvu*.

I ovaj je projekt jedan od dokaza nastojanja narodnih knjižnica da sudjeluju i budu dio informacijskog društva 21. stoljeća, no za ostvarenje toga cilja potrebna je jasna vizija razvoja narodnih knjižnica, odnosno konkretne mjere koje će osigurati nacionalna strategija za razvoj narodnih knjižnica. Zbog toga su knjižničari iz narodnih knjižnica odlučili provesti raspravu o važnim elementima iz djelokruga svoga rada i ponuditi stručnu podlogu za izradu nacionalne strategije razvoja narodnih knjižnica za razdoblje do 2010. godine. Inicijativa je pokrenuta na Drugom savjetovanju za narodne knjižnice održanom 2004. godine u Osijeku, nastavljena je raspravom na Okruglom stolu u organizaciji Sekcije za narodne knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva u okviru prošlogodišnje Skupštine HKD-a, da bi se na ovogodišnjem Trećem savjetovanju za narodne knjižnice održanom u Topuskom predstavio nacrt strategije razvoja narodnih knjižnica za razdoblje do 2010. godine i otvorena rasprava. U ovome broju donosimo izvještaj s Trećeg savjetovanja za narodne knjižnice u Topuskom i nacrt nacionalne strategije u nadi da ćemo vrlo skoro u jednom od sljedećih brojeva moći objaviti i konačni dokument strategije.

Navikli smo da naši knjižničari putuju kako bi učili od drugih, no često zaboravljamo da i naše knjižnice provode niz kvalitetnih programa i mogu predstavljati primjer dobre prakse iz koje drugi mogu nešto naučiti. Stoga iz rubrike *Iz knjižnica* koja, kao i uvijek, obiluje priložima o mnogobrojnim aktivnostima i programima naših knjižnica, izdvajamo posjet knjižničarke iz Stockholma Gradskoj

knjižnici u Rijeci, gdje se upozнала s projektom *Mladi za mlade*, te posjet predstavnika Gradske knjižnice Zadar Kosovu, gdje su predstavili programe svoje knjižnice, održali nekoliko radionica i predavanja te potpisali dokument o suradnji s knjižnicom “Hivzi Sulejmani” u Prištini.

Osim prikaza skupova u zemlji i inozemstvu te sastanaka IFLA-inih sekcija u kojima imamo svoje predstavnike, donosimo i najave dva značajna međunarodna skupa koja će se održati u Zagrebu – Međunarodni skup u čast 100-godišnjice rođenja Eve Verone i 14. europske konferencije o čitanju, čiji je veliki dio programa posvećen knjižnicama i njihovoj ulozi u razvijanju pismenosti.

Na kraju ovoga uvodnika skrećemo vam pozornost na prvu rubriku Novosti koja ovaj put sadrži dva intervjua – jedan s dr. Robertom Goehlertom iz SAD-a koji je za vrijeme svog četrdesetodnevnog boravka u Hrvatskoj održao niz predavanja te drugi s urednicima bosansko-hercegovačkog elektroničkog časopisa *Jutarnji bibliotekar* koji donosi ponešto neformalnije, ali zato ništa manje stručno, viđenje knjižničarstva i knjižničara, a koji je i među hrvatskim knjižničarima pobudio veliko zanimanje i simpatije.

Uz poziv da i nadalje šaljete svoje priloge za Novosti o Vama i za Vas, želim Vam ugodan ljetni odmor.

I. Kranjec
ikranjec@ffzg.hr

Sadržaj

- 2 Razgovarali smo
- 4 Iz rada Društva
- 10 Iz regionalnih društava
- 12 Iz knjižnica
- 17 Međunarodna zbivanja
- 19 Vijesti iz EBLIDA-e
- 20 Skupovi i predavanja u zemlji
- 22 Kalendar skupova
- 24 Skupovi u inozemstvu
- 28 Iz drugih društava
- 29 Novi naslovi
- 30 Prikazi knjiga
- 34 Osobne vijesti

Robert Goehlert

Dr. Robert Goehlert, knjižničar i predavač na Sveučilištu Indiana u Bloomingtonu, SAD, proveo je četrdeset dana na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, gdje je studentima bibliotekarstva držao predavanja iz predmeta Specijalne knjižnice. Njegov je boravak organiziran u sklopu Fulbrightova programa, uz pomoć Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i Veleposlanstva SAD-a u Zagrebu. Tijekom boravka dr. Goehlert je održao zapaženo predavanje u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici o zadaćama i ulozi knjižničara u 21. stoljeću. O predavanju je izvijestila televizija i drugi mediji. Na 7. danima specijalnih i visokoškolskih knjižnica, održanima u Opatiji 21. i 22. travnja, održao je predavanje pod naslovom Sklapanje partnerstva za uklapanje tehnologija u sveučilišnu poduku i učenje. Za boravka u Hrvatskoj, dr. R. Goehlert posjetio je Zadar i Osijek, gdje je u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici govorio o fotoarhivu Lige naroda, projektu na kojemu radi već dulje vrijeme. Na kraju njegovog posjeta zamolili smo ga da odgovori na nekoliko pitanja za Novosti HKD-a.

Nakon što ste proveli neko vrijeme predajući studentima na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, možete li usporediti ovdašnje studente, nastavnike, prostor, opremu itd. s onima u SAD-u? Koje su najistaknutije razlike i sličnosti?

Najveća je razlika u tome što se u SAD-u bibliotekarstvo predaje kao poslijediplomski program u trajanju od jedne i pol do dvije godine nakon kojega se stječe magisterij iz bibliotekarstva. Studenti često uče i tako da rade na različitim poslovima u knjižnici. U SAD-u naglasak je na informacijskoj tehnologiji, istraživanjima korisnika i informatici. Prostor i oprema prilično su slični, s tim da u SAD-u studenti imaju više prostora za rad i radnih stanica na samom fakultetu, gdje onda mogu raditi i istraživati. To je znatna razlika.

Studenti su bili oduševljeni kad ste im obećali da ćete ih odvesti na sok izvan Fakulteta. Osim što ste nam poslali poruku da je dobro biti u prijateljskim odnosima sa studentima, što biste još sugerirali nama nastavnicima?

Predmet koji sam predavao u Zagrebu izvodio sam kroz skupne i pojedinačne vježbe u predavaonici. U SAD-u se upravo sad jako forsira aktivnije učenje i veće sudjelovanje studenata u odvijanju nastavnog sata. To potiče raspravu i učenje je aktivnije jer su studenti izravno uključeni u nastavu. Na neki način studenti postaju i aktivni nastavnici.

Vaše je predavanje održano u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici o važnim pitanjima s kojima se sučeljavaju knjižničari u 21. stoljeću bilo dobro primljeno. Možete li za naše čitatelje sažeti najvažnije točke.

U svojem sam predavanju govorio o više važnih pitanja, npr. o izobrazbi knjižničara, zaštiti građe, izgradnji zbirke, utjecaju tehnologije i digitalnim projektima knjižnica. Sve u svemu, središnja je tema bila da knjižnice i knjižničari moraju postati mnogo agresivniji u objavljanju i promicanju svojih službi i kolaborativnom učenju u široj zajednici. Knjižnice moraju postati središta učenja u svojim zajednicama. Vjerujem da treba učiniti značajan pomak prema novoj razini isticanja i sklapanja partnerstva sa svim kulturnim ustanovama u zajednici.

Možete li za naše čitatelje ukratko opisati svoj rad na izradi fotoarhiva Lige naroda.

Nekoliko sam godina odlazio u Ženevu i digitalizirao jednu od njihovih zbirki s otprilike 1300 fotografija. Kad smo ih sve skenirali, izradili smo mrežnu stranicu projekta, organizirali fotografije i popratili ih s mnogo informacija. Najveće je iznenađenje projekta bilo vrijeme potrebno za istraživanje potrebnih podataka i oblikovanje cijele mrežne stranice. Rezultati se mogu vidjeti na adresi: <http://www.indiana.edu/~leagw>

Posjetili ste nekoliko knjižnica u Hrvatskoj, među njima i Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu. Koji su Vaši dojmovi?

Nacionalna me se knjižnica veoma dojmila. Vrlo je suvremena. Po tehnologiji može stati uz bok svakoj svjetskoj knjižnici. SAD nema Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu pa je to za mene bila velika razlika. Kako knjižnica uslužuje dvije različite skupine korisnika i ima dvije različite zadaće, bilo bi zanimljivo proučiti kako ispunjava obje svoje zadaće. Posjetio sam i Gradsku knjižnicu u Zadru, koja je također čudesna. I ona je jednako suvremena kao bilo koja narodna knjižnica u SAD-u. Knjižnica je privlačna i lijepo je vidjeti kako su logo, boje i druge ideje primijenjeni da daju obilježje knjižnici. Knjižnica ima jak identitet koji građani Zadra odmah prepoznaju.

Jutarnji bibliotekar

Razgovarali smo sa Sašom Madacki i Dženanom Alađuz, urednicima bosansko-hercegovačkog elektroničkog časopisa Jutarnji bibliotekar koji donosi ponešto neformalnije viđenje knjižničarstva i knjižničara.

Za početak, možete li nam reći kako je došlo do pokretanja "Jutarnjeg bibliotekara" (JB)?

Sve je počelo 2003. godine: grupa nadobudnih diplomiranih knjižničara često je sjedila i kukala kako nitko ovu profesiju ne shvaća ozbiljno, kako svi zamišljaju knjižničare kao ogorčene Godzile koje nemaju razumijevanja za korisnike i sl. Došli smo do zaključka da zapravo u Bosni i Hercegovini rijetki shvaćaju da je danas informacija najvrjednije sredstvo plaćanja. I da su upravo knjižničari, te navodno ogorčene Godzile, obučeni da budu izvršni informacijski stručnjaci, te da u razvijenijim zemljama knjižnice i knjižničari jako dobro zarađuju upravo pretraživanjem i dostavljanjem informacija. No, najgore je od svega, prema mome mišljenju, što ni većina naših knjižničara nije toga svjesna. I tako smo mi kukali jedni drugima dok nismo zaključili da je vrijeme nešto poduzeti. Krajem 2003. godine osnovali smo nevladinu udrugu za promicanje informacijskih znanosti - INFOHOUSE - i postavili si cilj pomoći razvoju civilnog društva i unapređenju korištenja informacija, informacijskih znanosti i tehnologija u Bosni i Hercegovini pružanjem podrške informacijskim stručnjacima, organizacijama i pojedincima. Uz financijsku podršku Švicarskog kulturnog programa *Pro Helvetia (Swiss Cultural Programme Pro Helvetia)*, pokrenuli smo *Jutarnji bibliotekar*, prvi bosansko-hercegovački elektronički bilten za knjižničare i druge informacijske stručnjake. Prvi je broj izašao u svibnju 2004. godine, i od tada izlazi svaki mjesec. Svih deset dosad objavljenih brojeva dostupni su na <http://www.infohouse.ba/>.

Još jedan od razloga zbog kojeg smo pokrenuli JB je borba protiv predrasuda i stereotipa. Knjižničar se danas doživljava kao mrzovoljan i neljubazan lik koji sjedi iza pulta i govori: NEMA! Knjižničar se smatra osobom koji popisuje knjige i stavlja u njih pečate te ih slaže po policama. Želimo to pokušati promijeniti i struku predstaviti na drugačiji način.

Je li JB jedini knjižničarski elektronički časopis na prostoru BiH?

Koliko nam je poznato, JB je jedini elektronički časopis u Bosni i Hercegovini namijenjen knjižničarima i drugim informacijskim stručnjacima. Važno je napomenuti da je pretplata na časopis za sada besplatna i vrlo ju je lako izvršiti - dovoljno je poslati svoje ime i e-mail adresu na jutarnjibibliotekar@infohouse.ba ili posjetiti naše mrežne stranice i upisati se u listu. Također smo otvoreni za sve prijedloge ili eventualne priloge.

Što nam, u sadržajnom smislu, donosi JB?

Sadržaj je ono na što smo, osim redakcije, najviše ponosni. Redakcija, iako brojčano mala, zaslužuje sve

pohvale zbog originalnosti, fleksibilnosti, radoznalosti i sposobnosti da održi vedar duh. Mlađe kolegice i kolege, Maja Kaljanac, Armela Bradarić, Arijana Kamarić i Vedran Bejatović, ne dopuštaju da pretjerujemo s "teškim" temama koje bi svijetu trebale pokazati kako smo mi jedan ozbiljan časopis, niti da tekstove obojimo onim tonom koji može biti zanimljiv samo neizlječivim birokratima, u što je meni osobno tako lako skliznuti.

JB je mješavina struke i zabave. U stručnim tekstovima pokušavamo knjižničarima prenijeti iskustva iz bogatih i razvijenih knjižnica, u intervjuima predstaviti inovativne koleg(ic)e ili naše korisnike. Dakle, želimo spojiti struku, zabavu, zanimljivosti i savjete, i jednog dana postati prve knjižničarske dnevne novine na svijetu!

Posebno bih još istaknula nekoliko naših rubrika. Primjerice, *Bibliotekarka i provincija* u kojoj se naša suradnica pod pseudonimom Spamela Ly Brary na tipično ženski način, dakle superiorno i ingeniozno, obračunava sa stereotipima, zatim *Draga tetka Safija* u kojoj naša suradnica odgovara na pitanja, izmišlja gatke i vradžbine, te plaši ljude. Naravno, postoje i rubrike koje na ozbiljniji način tretiraju probleme informacijskog svijeta pa preporučujemo *Džaba.ba* u kojoj opisujemo besplatne mrežne izvore, potom *Bibliotecarius Ante Portas* u kojoj predstavljamo sve vrijedne pothvate naših kolega (i konkurencije) počevši od Biblioteke za slijepa i slabovidna lica itd., *Achtung Achtung* koji nudi podatke o najnovijoj stručnoj literaturi, zatim *Ko se boji miša još* koja nudi kratak tečaj iz korištenja interneta itd.

U čemu je, po Vašem mišljenju, posebnost JB-a?

Knjižničari u BiH imaju svoj časopis već 50-ak godina. No, taj časopis nudi izvorne znanstvene radove i izlazi samo jednom godišnje. Mi pokušavamo iznaći ravnotežu između struke i zabave i izlaziti češće. Također, cilj je ovog časopisa pokušati stvoriti „knjižničarsko javno mnijenje“ koje sada ne postoji. Sve se događa u kuloarima, malim kružocima i ne postoji prostor za javnu raspravu u kojoj bi se raspravljalo o gorućim stvarima u struci. Moramo shvatiti da ako mi sami ne unaprijedimo svoj rad, ne počnemo raditi na imidžu knjižnica i knjižničara, mladi, potencijalni, korisnici okretat će se sve više internetu i holivudskim filmovima kao izvorima informacija, i time postati podložniji manipulaciji.

Želite li još nešto istaknuti za kraj?

Rado bih istaknula da je cilj ovog projekta upoznavati informacijske stručnjake s novim tehnologijama, poput interneta, i pokazati kako ih najbolje koristiti u radu. I, konačno, želimo pokazati kako se uz vrlo malo napora i novca može učiniti lijepa i korisna stvar, da se može poslati "vani" svoj glas, stav, mišljenje o nečemu umjesto da učahureni provodimo dane iščekujući da korisnici - budući i sadašnji - sami od sebe promijene mišljenje o uslugama koje im nudimo.

Zapisnik s 3. sjednice Glavnog odbora Hrvatskoga knjižničarskog društva

održane 25. veljače 2005. s početkom u 10,00 sati
u prostorijama HKD-a

Sjednici su prisustvovali: **Alemka Belan-Simić** (predsjednica HKD-a), **Marina Mihalić** (predsjednica Stručnog odbora HKD-a), **Ilija Pejić** i **Silvija Šolc** (predsjednik DK-a Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja i zamjenica), **Emilija Pezer** (predsjednica DK-a Slavonije i Baranje), **Ružica Junačko** (predsjednica DK-a Slavonski Brod), **Dajana Brunac** (zamjena za Martinu Dragija Ivanović, predsjednicu DK-a Zadar), **Dragana Moravec** (zamjena za Maricu Šapro Ficović, predsjednicu KD-a Dubrovnik), **Danica Pelko** (predsjednica KD-a Krapinsko-zagorske županije), **Senka Tomljanović** (predsjednica KD-a Rijeka), **Željko Čeč** (predsjednik KD-a Varaždinske županije), **Vesna Ivanković** (predsjednica KD-a Sisačko-moslavačke županije), **Melinda Grubišić** (predsjednica KD-a Šibenik), **Dunja Marija Gabriel** (predsjednica Zagrebačkog KD-a, zamjena za Dunju Seiter Šverko), **Amelija Tupek** (predsjednica Kluba knjižničara), **Tomislav Silić** (predsjednik Nadzornog odbora), **Rajka Gjurković Govorčin** (glavna urednica niza Izdanja HKD-a), **Irena Kranjec** (član uredništva HKD Novosti), **Vesna Golubović** (blagajnica HKD-a), **Ana-Marija Dodigović** (stručna tajnica HKD-a).

Sjednici nisu prisustvovali: Jelka Pavičić (predsjednica KD-a Like), Nada Profozić (predsjednica KD-a Karlovac), Mihaela Kovačić (predsjednica KD-a Split), Dina Kraljić (predsjednica KD-a Međimurske županije), Mirna Willer (glavna urednica niza Povremena izdanja HKD-a), Tinka Katić (glavna urednica VBH-a), Sofija Klarin (glavna urednica mrežnih stranica HKD-a), Višnja Čanjevca (predsjednica Etičkog povjerenstva).

Dnevni red:

1. usvajanje dnevnog reda
2. završni financijski izvještaj za 2004.
3. odobreni programi i projekti za 2005.
4. izvještaj s 3. sjednice Izvršnog odbora
5. izvještaj predsjednice Stručnog odbora HKD-a
6. izvještaji urednica izdanja HKD-a
7. izvještaj s 12. i 13. sjednice Hrvatskoga knjižničnog vijeća
8. natječaj za CARDS-program
9. razno.

Ad 1

Dnevni red je jednoglasno usvojen.

Ad 2

Blagajnica HKD-a Vesna Golubović je podnijela završni financijski izvještaj za 2004. godinu. Financijski je izvještaj jednoglasno prihvaćen. Iz njega je vidljivo

pozitivno poslovanje društva i veći priljevi sredstava. Predsjednica je na zahtjev članova usporedila pojedine stavke iz 2003. i 2004. godine i utvrdila porast financiranja te posebno povećanje dotacija za projekte.

Ad 3

Predsjednica je izvijestila o programima i projektima koji su odobreni za 2005. godinu. Jedan od projekata je trogodišnji program *Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama* za koji je Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva odobrila 297 000,00 kn. Projekt se izvodi u suradnji s 10 regionalnih knjižničarskih društava te Nizozemskim udruženjem narodnih knjižnica.

Predsjednica je izvijestila o edukaciji u Nizozemskoj koju organizira Nizozemsko udruženje narodnih knjižnica. Poziv za *twining* program, čije troškove podmiruje Nizozemsko udruženje, upućen je za dvoje knjižničara, ali će im se u okviru projekta pridružiti još četvero knjižničara iz regionalnih društava. Program obuhvaća petodnevan obilazak narodnih knjižnica te edukaciju o njihovim programima.

Predsjednica je izvijestila i da je Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti prihvatilo projekt Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama, a Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa je prihvatilo projekt "Lektira na kotačima" Komisije za knjižnične usluge za djecu i mlade te Komisije za pokretne knjižnice.

Ad 4

Predsjednica je izvijestila da je na 3. sjednici Izvršnog odbora, temeljem sredstava odobrenih za projekt *Informacije Europske unije u narodnim knjižnicama*, odlučeno da se na projektu zaposli Amelija Tupek kao tajnica projekta na pola radnog vremena (4 sata), na određeno vrijeme od 1.1.2005. do 31.12.2005., s neto-plaćom od 2000 kn.

Predsjednica je izvijestila o tome da je Izvršni odbor odobrio kolegici Editi Bačić molbu da joj se dijelom financira put u Canberru na sastanak MLAS-a, IFLA-ine sekcije čiji je član.

Ivanka Stričević podnijela je molbu za financiranje puta na sastanak IFLA-in Sekcije za usluge za djecu i mlade, kojoj predsjedava. Glavni odbor je jednoglasno izglasao da se kolegici u cijelosti financira put.

Ad 5

Predsjednica Stručnog odbora izvijestila je o radu sekcija i komisija u razdoblju od posljednje održane sjednice Stručnog odbora, 19. studenoga, do danas. Kontaktiralo se članove pojedinih sekcija i komisija kako bi ih se potaknulo da ažuriraju svoje podatke na mrežnim stranicama Društva, a prema zaključcima sa sjednice SO-a. U cilju bolje i učestalije komunikacije i održavanja kontinuiteta stručnog rada između sjednica Stručnog vijeća, predsjednica SO-a, Marina Mihalić, je najavila da će se pokušati članove Stručnog odbora obavještavati i

preko elektroničkog glasila (tipa okružnice - *newsletter*), koji bi se mjesečno distribuirao članovima Stručnog odbora.

Izvijesteno je da su u predviđenom roku (do 2. veljače 2005. godine) predane tri nominacije za IFLA-ine sekcije, koje je na prijedlog pojedinih komisija HKD-a podržao Glavni odbor. Nominirane su: mr.sc. Ana Barbarić za Sekciju za katalogizaciju, dr.sc. Kornelija Petr za Sekciju za obrazovanje i obučavanje i Dunja-Marija Gabriel za Sekciju za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama. Glasovanje o novim članovima IFLA-inih sekcija treba biti završeno do 12. svibnja, nakon čega će se znati novi članovi za razdoblje 2005.-2009. godine.

Zaključena su i dva foruma na mrežnim stranicama: Forum o školovanju te Forum o nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica u RH, čiji su rezultati pohranjeni i trenutačno se obrađuju, a za očekivati je da će se objaviti određena analiza na ovaj način potaknute diskusije među knjižničarima.

Ad 6

Kao što je na prošlom sastanku Glavnog odbora najavila, Alemka Belan-Simić je iznijela prijedlog uredništva HKD Novosti da za novu glavnu urednicu Glavni odbor imenuje Irenu Kranjec (Filozofski fakultet u Zagrebu), koja je već preuzela uređivanje broja 28. Glavni odbor je prijedlog jednoglasno prihvatio. Predsjednica je izvijestila da je Vedrana Juričić zbog brojnosti obveza istupila iz uredništva te da je umjesto nje predložena Sanjica Faletar. Tako bi uredništvo HKD Novosti od br. 29 djelovalo u sastavu: Irena Kranjec, glavna urednica, te članovi: Alemka Belan-Simić, Ana-Marija Dodigović, Sanjica Faletar, Mihaela Kovačić i Zdenka Sviben. Predsjednica je izvijestila da je novi broj Novosti (br. 28) trenutno na lekturi i da treba izaći do kraja ožujka. U novom će broju izaći i kratak naputak o tome kakvi trebaju biti tekstovi kako bi glasilo moglo brže izlaziti. Za broj 29 prilozi se mogu slati do 30. travnja.

Rajka Gjurković Govorčin izvijestila je Glavni odbor o naslovima koji su u pripremi za izdavanje.

Do kraja 2005. namjerava se izdati prijevod dvaju djela - *Sistemske knjižničar* Th. C. Wilsona te *The enduring library* Michaela Gormana, za što su dobivena prava na objavljivanje.

U 2005. planiraju se izdanja zbornika radova sa skupova: Knjižnice u ratnom području: obnova i preustroj, Okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama, AKM-zbornik, a također i izdanje Vodiča kroz HKD.

Za 2006. godinu priprema se za objavljivanje *Priručnik za obradu starih knjiga* autorice Tinke Katić.

Predsjednica HKD-a je izvijestila o problemu koji se javio u objavljivanju publikacija manjih od 49 stranica, tj. o

plaćanju poreza na takve publikacije. Sve publikacije manje od 49 stranica koje je objavio HKD neće se moći naplaćivati, a što se tiče daljnjeg objavljivanja takvih publikacija, mora se odlučiti na koji način će se to dalje razriješiti.

Kako ostale urednice nisu bile prisutne, predsjednica HKD-a je upoznala Glavni odbor s publikacijama objavljenim između dvaju sastanka GO-a. Objavljen je skupštinski broj VBH 3/4(2004), a u Novom nizu Povremenih izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva objavljene su knjige *Priručnik za UNIMARC : format za pregledne zapise za pregledne zapise te Uvjeti za funkcionalnost bibliografskih zapisa: završni izvještaj*. Predsjednica je pohvalila proširene, dinamične mrežne stranice Hrvatskoga knjižničarskog društva i pozvala prisutne da ih što češće posjećuju, jer se na njima nalaze najnovije obavijesti.

Ad 7

Predsjednica je podnijela izvještaj s 12. i 13. sjednice HKV-a održane 30. studenog 2004. odnosno 25. siječnja 2005., a širi izvještaj će biti objavljen u broju 28 HKD Novosti.

Ad 8

Predsjednica je izvijestila da je objavljen natječaj za CARDS-program i da se tekst nalazi na mrežnim stranicama Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva (<http://zaklada.civilnodrustvo.hr>), a zahtjevi se zaprimaju do 4. travnja.

Ad 9

Pod točkom razno nije ništa istaknuto.

Zapisnik sastavila

Ana-Marija Dodigović
stručna tajnica
amdodigovic@nsk.hr

Alemka Belan-Simić
Predsjednica
a.belan.simic@kgz.hr

Radovi za Novosti broj 30 primaju se na adresu Uredništva do **15. srpnja 2005.**
Mole se autori da uz potpis navedu i svoju e-mail adresu.

Strategija razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj do 2010. godine

Narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj žele sudjelovati u informacijskom društvu 21. stoljeća. Zbog toga su knjižničari iz narodnih knjižnica odlučili provesti raspravu o važnim elementima iz djelokruga svoga rada i ponuditi stručnu podlogu za izradu nacionalne strategije razvoja narodnih knjižnica za razdoblje do 2010. godine. Inicijativa je pokrenuta na Drugom savjetovanju za narodne knjižnice održanom 2004. godine u Osijeku, nastavljena je raspravom na Okruglom stolu u organizaciji Sekcije za narodne knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva u okviru prošlogodišnje Skupštine HKD-a, da bi se na ovogodišnjem Trećem savjetovanju za narodne knjižnice održanom u Topuskom predstavio nacrt strategije razvoja narodnih knjižnica za razdoblje do 2010. godine i otvorena rasprava.

Zašto je potrebna nacionalna strategija?

Osnivači narodnih knjižnica su gradovi i općine, i najvećim se dijelom financiraju iz lokalnih budžeta. Neujednačen pristup lokalne zajednice prema temeljnim kulturnim ustanovama – knjižnicama - zahtijeva sveopću društvenu pozornost, ali i konkretne mjere. Takve mjere može osigurati nacionalna strategija razvoja narodnih knjižnica koja će biti ujedno i pokretanje procesa pretvaranja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj u moderna javna središta znanja, informacija i kulture.

U predstavljenom nacrtu strategije dana je vizija razvoja narodnih knjižnica u kojoj se naglašava da će se uloga narodnih knjižnica u idućih nekoliko godina značajno povećati. Zbog toga narodne knjižnice moraju djelovati kao ravnopravni dio hrvatskog knjižničnog sustava te ravnopravni i sastavni dio europske mreže knjižnica. One trebaju biti mjesta slobodnog pristupa cjelokupnom znanju i civilizacijskim tekovinama za sve građane, mjesta cjeloživotnog učenja i razvijanja svih vrsta pismenosti, kulturna središta i mjesta susreta građana lokalne sredine, čimbenik gospodarskog i društvenog razvoja lokalne zajednice i društva u cjelini, čimbenik koji značajno utječe na poboljšanje kvalitete života građanina pojedinca različite životne dobi, mjesta gdje se prikupljaju, organiziraju i daju na korištenje informacije prema potrebama korisnika, mjesta koja se međusobno povezuju i osiguravaju pristup lokalnim, regionalnim i globalnim izvorima znanja i informacija.

U razdoblju do 2010. godine, smatraju knjižničari, trebalo bi postići sljedeće ciljeve: osigurati jednake mogućnosti za sve građane Republike Hrvatske u korištenju pristupa znanju i informacijama, izgraditi mreže narodnih knjižnica i njihovo međusobno funkcionalno povezivanje, povećati ulaganja u razvoj svih narodnih knjižnica - bez obzira djeluju li one u maloj i siromašnoj općini ili ekonomski razvijenijoj sredini, osigurati besplatan/povlašten pristup telekomunikacijskoj i informacijskoj infrastrukturi, definirati osnovne usluge narodnih knjižnica te osigurati njihovo besplatno korištenje u narodnim knjižnicama za sve građane,

uspostaviti standarde za međusobno informatičko povezivanje narodnih knjižnica, kao i povezivanje s ostalim vrstama knjižnica, osigurati uvjete za nabavu svih vrsta knjižnične građe, analizirati i vrednovati dijelove građe (zavičajne zbirke) i osigurati njezinu zaštitu (fizički i digitalno), podizati razinu svih vrsta pismenosti, promicati čitanje, provoditi sustavna istraživanja potreba korisnika, izgraditi sustav za kontinuirano i jednoobrazno praćenje i vrednovanje rada narodnih knjižnica, osigurati kontinuirano i sustavno obrazovanje knjižničnih djelatnika, provoditi međusektorsku suradnju, uključiti se u međudržavnu suradnju i u e-Europu te uskladiti Zakon o knjižnicama i podzakonske akte s navedenim.

U nacrtu su predložene i mjere za provedbu s detaljnim obrazloženjima, koje se odnose na osiguranje pretpostavki za pristup znanju i informacijama za sve građane, organizaciju funkcionalne mreže narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj, izgradnju zbirki, zaštitu građe, razvoj službi i usluga, promicanje kulturnih/civilizacijskih vrijednosti, obrazovanje korisnika, stalno stručno usavršavanje knjižničnih djelatnika, automatizaciju poslovanja knjižnica, izgradnju i opremanje knjižnica (prostorno, funkcionalno i estetsko), uspostavljanje parametara za kvalitativno i kvantitativno vrednovanje rada narodnih knjižnica, međusektorsku i međunarodnu suradnju i partnerstva te usklađivanje zakonske regulative.

Rasprava je otvorena do 10. svibnja, a potom će povjerenstvo za izradu nacrtu objediniti sve pristigle primjedbe, prijedloge i dopune, uobličiti ga i poslati Ministarstvu kulture - Hrvatskom knjižničnom vijeću na raspravu i daljnji postupak.

Z. Sviben
z.sviben@kgz.hr

Lektira na kotačima - projekt Hrvatskoga knjižničarskog društva

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa temeljem odluke o raspodjeli sredstava za projekte i programe udruga u školskoj godini 2004./2005. je odlučilo dati financijsku potporu projektu Hrvatskoga knjižničarskog društva pod nazivom *Lektira na kotačima*. Projekt su zajednički osmislile članice Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež te Komisije za pokretne knjižnice. Voditeljica projekta je Hela Čičko, zamjenica predsjednice Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež, koordinator Odjela za djecu i mladež Gradske knjižnice, a suradnici na projektu su Marina Danev, Odjel za djecu i mladež Gradske knjižnice, i Spomenka Petrović, predsjednica Komisije za pokretne knjižnice, voditeljica Bibliobusne službe Knjižnica grada Zagreba.

Kome je projekt namijenjen?

Projekt je namijenjen učenicima i nastavnicima Područne osnovne škole Brdovec, Prigorje Brdovečko, Područne osnovne škole Bistra, Gornja Bistra, Područne

osnovne škole Stupnik, Gornji Stupnik i Područne osnovne škole Jablanovec - dakle, djeci mlađe školske dobi, od prvog do četvrtog razreda, i nastavnicima područnih osnovnih škola Zagrebačke županije, čije škole nemaju školske knjižnice, a dječje knjižnice i njihovi čitalački programi nisu im dostupni na uobičajen način.

Cilj projekta

Cilj projekta je kroz kreativne aktivnosti, preko iskustvenog i emocionalnog doživljaja motivirati učenike na čitanje i prevladati otpor prema knjigama s popisa obvezne školske lektire.

Projekt obuhvaća radionice za nastavnike i praktične radionice za učenike *Lektira na drugačiji način*. U radionici za nastavnike predstavljaju se najnovije znanstvene spoznaje o čitanju i razvijanju dječje pismenosti i čitalački projekti u svijetu, stručne knjige iz tog područja namijenjene nastavnicima, roditeljima i odgojiteljima te najnovija produkcija kvalitetne dječje knjige na hrvatskom tržištu kao preporuka za slobodno čitanje djeci od prvog do četvrtog razreda osnovne škole.

Praktične radionice za učenike predstavljaju novi model pristupa čitanju književnih tekstova koje učenici osnovnih škola obvezno moraju pročitati u okviru nastave materinjeg jezika. Budući da je djecu teže privući knjigama koje nisu njihov slobodan izbor, radionice se provode na nekonvencionalan i djeci zabavan način u ozračju slobode maštanja i stvaranja, te predstavljaju poticaj i pripremu učenika za čitanje knjiga s popisa obvezne školske lektire koju im donosi bibliobus - njihova knjižnica na kotačima.

Dječji knjižničari (pedagog i profesor književnosti), u dogovorenim odjeljenjima osnovnih škola uključenih u projekt, provode praktične radionice u kojima se djeca za književna djela s popisa lektire pripremaju i otvaraju kroz igru, uz glazbu, vježbe maštanja i zamišljanja, a komunikacija s književnim djelom ujedno je i poticaj za kreativno pisanje, glumu i likovno izražavanje.

Projekt je započeo u veljači, a završit će krajem ove školske godine. Dosad je održano desetak vrlo uspješnih praktičnih radionica u kojima su djeca sudjelovala vrlo aktivno i s velikim zanimanjem. Evaluacijski listići govore da su i nastavnici i učenici iznimno zadovoljni radionicama, te da bi i ubuduće željeli sudjelovati u sličnim programima, što voditeljicu i suradnice na projektu osobito raduje.

H. Čičko
h.cicko@kgz.hr

Kako je u hrvatskim narodnim knjižnicama obilježena 15. obljetnica Konvencije o pravima djeteta

Glavna skupština UN-a je usvojila 20. studenoga 1989. godine Konvenciju o pravima djeteta, koja kao međunarodni pravni dokument sadrži temeljne standarde

koje države potpisnice moraju jamčiti i osigurati svakom djetetu uzimajući u obzir da je djetetova dobrobit njegov najbolji interes. Prava koja su regulirana Konvencijom svoje utemeljenje nalaze u svakodnevnim potrebama djece, a svrstana su u 4 skupine: prava na život, razvojna prava, zaštitna prava i prava sudjelovanja. Prema Konvenciji, djecom se smatraju sve osobe do 18 godina starosti. Sadržaj se odnosi na djecu, ali je njezino provođenje svakako u nadležnosti odraslih. To je najprihvaćeniji i najratificiraniji dokument o ljudskim pravima na svijetu. Republika Hrvatska ju je ratificirala 1991. godine, čime je postala dio pravnog poretka RH.

Prava djeteta u knjižnici

Koje je mjesto i uloga te kakve su mogućnosti narodnih knjižnica u provođenju odredbi Konvencije o pravima djeteta? IFLA-ine Smjernice za knjižnične usluge za djecu i Smjernice za knjižnične usluge za mladež određuju dječju knjižnicu i knjižnicu za mladež kao mjesto zadovoljavanja obrazovnih, informacijskih i kulturnih potreba, a potreba za zabavom i rasonodom djece i mladeži. Svrha i ciljevi djelovanja knjižnica za djecu i mladež tako se određuju kao: osiguranje *prava* na informaciju, funkcionalnu, vizualnu, digitalnu i medijsku pismenost, kulturni razvoj, razvoj vještina i navika čitanja, cjeloživotno učenje, organiziranje kreativnih programa u slobodno vrijeme, omogućavanje svakom djetetu slobodan pristup svim izvorima i medijima i dr. Zadovoljavanje tih ciljeva mladim članovima knjižnice trebalo bi osigurati omogućavanjem *prava* na slobodan i besplatan pristup izvorima informacija, građi i programima pod jednakim uvjetima za sve. Upravo to propisuje i Konvencija o pravima djeteta. Nove IFLA-ine Smjernice za knjižnične usluge za djecu u drugom dijelu sadržaja izriječno spominju Konvenciju o pravima djeteta te ističu važnost i značaj promicanja prava djeteta.

O inicijativi Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež

Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež HKD-a u listopadu 2004. godine potaknula je inicijativu da se u hrvatskim narodnim knjižnicama obilježi 15. obljetnica Konvencije o pravima djeteta. Svi knjižničari koji rade na dječjim odjelima i odjelima za mladež narodnih knjižnica bili su pozvani da prigodnim akcijama za djecu, mladež i roditelje obilježe 20. studenog, Međunarodni dan prava djeteta. Svrha akcije bila je upoznati djecu i roditelje s Konvencijom te pridonijeti oživotvorenju prava koje ona propisuje.

Poziv su se odazvale sljedeće knjižnice: Dječji odjel "Stribor" Gradske knjižnice Rijeka, Gradska knjižnica i čitaonica Požega, Gradska knjižnica i čitaonica Pula, Book fun klub - klub za mlade tinejdžere pri Dječjem odjelu Narodne knjižnice "Petar Preradović" Bjelovar, Gradska knjižnica Slavonski Brod, Samostalna narodna knjižnica Solin, Dječji odjel Knjižnice Dubrava iz Zagreba, Gradska knjižnica Ksavera Šandora Gjalskog iz Zaboka, Gradska knjižnica Zadar, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek (Dječji odjel Gornji grad, Dječji odjel Retfala, Dječji odjel

Donji grad, Dječji odjel Industrijska četvrt, Dječji odjel Jug II), Narodna knjižnica Dalj, Knjižnica Centra za kulturu Čepin, Knjižnica Medveščak iz Zagreba, Knjižnica Marina Držića iz Zagreba (Dječja knjižnica i Knjižnica Savica), Odjel za djecu Gradske knjižnice i čitaonice «Metel Ožegović» iz Varaždina, Gradska knjižnica Marka Marulića Split (Dječji odjel Spinut, Dječji odjel Bol-Plokite, Dječji odjel Zagrebačka 4), Knjižnica Vladimira Nazora iz Zagreba (Dječja knjižnica, Knjižnica za djecu i odrasle Vrapče, Knjižnica za djecu i odrasle Gajnice, Knjižnica za djecu i odrasle Špansko-Sjever, Knjižnica za djecu i odrasle Špansko-Jug).

Programi su se tijekom studenog i prosinca održali na 28 lokacija.

Programi obilježavanja Konvencije namijenjeni djeci

Na temu prava djeteta održane su 32 raznovrsne radionice. Djeci su predstavljeni pojmovi *pravo i odgovornost, različitost i tolerancija*. Razgovaralo se o problemima nasilja, položaju djeteta u obitelji, vrtiću, školi i društvu, o njegovom pravu na obitelj, prijatelje i igru, pravdu, istinu, brigu, zaštitu, mir, o razlikama između želja i potreba. Većina je knjižnica poseban naglasak stavila na ostvarivanje prava na čitanje, obrazovanje i informiranje kao temeljnu svrhu svojih djelatnosti.

Najmlađima su na 11 lokacija predstavljene slikovnice koje se bave problemom prava djeteta: *Najljepše je biti dijete: dječja prava* Dubravke Maleš i Ivanke Stričević, *Prava svakog djeteta* za koju je tekst priredio Emil Paravina, *Super je bit' različit* Đurđe Miklaužić, *Necko* Edith Schreiber-Wicke, *Elmer* Davida Mackeea, *Uljuđeni vuk* Becky Bloom, te *Gaston se ne igra s drugom djecom* Larise Mravunac. Predstavljene slikovnice bile su poticaj za upoznavanje pojma *pravo*, kao i pojedinih prava djeteta, te za ilustriranje i postavljanje izložbi dječjih likovnih radova na temu dječjih prava.

Izvedene su i sljedeće akcije:

- pisanje poruka odraslima (Gradska knjižnica Ksavera Šandora Gjalškog iz Zaboka i Dječji odjel Gornji grad Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek)
- postavljanje izložbe dječjih literarnih radova na temu *Moja sreća* (Dječji odjel Gradske knjižnice Marka Marulića Split, Zagrebačka 4)
- izrađivani su plakati *Prava djece i Poruke roditeljima* (Dječji odjel Bol-Plokite Gradske knjižnice Marka Marulića Split) i velika slika djece iz različitih dijelova svijeta *Put oko svijeta* (Dječji odjel Jug II Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek)
- u Knjižnici Medveščak održan je niz igara i aktivnosti za učenje i osvješćivanje dječjih prava *Živimo i učimo svoja prava* za predškolce u igraonici
- organizirano je druženje s vrtićkom djecom među kojima su i djeca s poteškoćama u razvoju (Dječji odjel Spinut Gradske knjižnice Marka Marulića Split)
- igrane su igre opuštanja s ciljem objašnjenja pojedinih prava (Gradska knjižnica i čitaonica Pula)
- izveden je igrokaz *Mi znamo svoja prava* (Dječji odjel Bol-Plokite Gradske knjižnice Marka Marulića Split)
- u Samostalnoj narodnoj knjižnici Solin dijelili su se bedževi

- u Knjižnici Vladimira Nazora u Gajnicama predstavljen je Hrabri telefon.

Među programima obilježavanja Konvencije posebno se ističe:

- projekt *Promicanje prava djeteta u lokalnoj zajednici*, čiji su nositelji humanitarna nevladina udruga *Djeca prva* (u realizaciji prof. dr. D. Maleš i mr.sc. I. Stričević). Projekt se provodi u Knjižnici Medveščak i Knjižnici Marina Držića u Zagrebu, gdje je i održano 10 radionica za djecu na teme: *Moja prava i odgovornosti (pojam prava), Prava djeteta prema Konvenciji o pravima djeteta, Nasilje ne prihvaćamo, Ja u obitelji, Djeca i roditelji zajedno;*

- tijekom *Tjedna ljudskih prava*, koji je od 6. do 11. prosinca obilježen u Gradskoj knjižnici Zadar, za djecu su organizirane sljedeće radionice: *Različitosti (za predškolce), Djeci treba briga i zaštita i Pravo na obitelj, igru i prijatelje* (za niže razrede osnovnih škola). Tijekom *Tjedna ljudskih prava* organizirana je i prodajna izložba dječjih radova. Na završnoj svečanosti su uručene članske iskaznice Gradske knjižnice Zadar djeci iz socijalno ugroženih obitelji te knjige koje su donirali hrvatski nakladnici;

- na pet lokacija Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek za djecu je organizirano niz raznovrsnih akcija: prikupljane su knjige i igračke za štice Dječjeg doma Klasje iz Osijeka, organizirani su susreti s djecom u dječjim vrtićima, Odjelu pedijatrije KBO-a i u knjižnici kao poticaj promoviranju prava na čitanje, a održane su i 3 radionice za predškolce i 6 radionica za osnovnoškolce.

Programi obilježavanja Konvencije namijenjeni mladeži

Na 6 lokacija u narodnim knjižnicama organizirane su aktivnosti s ciljem upoznavanja tinejdžera s područjem prava koja im pripadaju, i to putem razgovora i predstavljanja knjiga, izložbi knjiga te klubova mladih.

Održano je 5 radionica:

- *Novi prijatelj* - u organizaciji *Book fun cluba*, kluba za mlade tinejdžere pri Dječjem odjelu Narodne knjižnice «Petar Preradović» iz Bjelovara;
- *Zakon kosti* - u organizaciji *Kluba mladih Paklena naranča* Dječjeg odjela Gornji grad Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek;
- *Stablo ljudskih prava, Put od bebe do odrasle osobe, Želje i potrebe* - u organizaciji Gradske knjižnice Zadar kao dio akcija koje su se odvijale tijekom *Tjedna ljudskih prava*.

Gradska knjižnica Zadar jednom na mjesec organizira *Svaštarnicu*, druženje tinejdžera, u kojoj su se tijekom *Tjedna ljudskih prava* bavili temom prava djeteta.

Programi obilježavanja Konvencije koji su bili namijenjeni roditeljima

Osim 18 tematskih izložbi i informativnih panoa koji su bili namijenjeni široj javnosti, ponajprije roditeljima, te tribine *Stop nasilju među djecom*, namijenjene roditeljima, učiteljima i odgajateljima koju je organizirala Narodna knjižnica Dalj, među programima obilježavanja Konvencije za roditelje ističe se projekt *Promicanje prava djeteta u*

lokalnoj zajednici realiziran u Knjižnici Medveščak i Knjižnici Marina Držića iz Zagreba. U tim je knjižnicama održano 10 radionica za roditelje sa sljedećim temama: *Razumijemo li prava djeteta?*, *Stilovi roditeljskog odgoja*, *Pravo je djeteta na roditeljsku ljubav*, *Djeca i roditelji - zajedno*, *Zaštitimo dijete od nasilja*.

Programi obilježavanja Konvencije namijenjeni široj javnosti

Na 18 lokacija široj je javnosti problematika prava djeteta predstavljena putem tematskih izložbi i informativnih panoa na kojima su bile izložene knjige, slikovnice, časopisi, brošure, plakati, novinski isječci, fotografije i ostali informativni materijal.

Među programima obilježavanja Konvencije namijenjenih široj javnosti posebno se ističu:

- *Tjedan ljudskih prava*, obilježen od 6. do 11. prosinca u Gradskoj knjižnici Zadar, tijekom kojeg su uz akcije namijenjene djeci i mladeži održane i 4 javne tribine koje su okupile stručnjake različitih profila i predstavnike nevladinih drugih. Teme tribina bile su: *Sloboda pristupa informacijama*, *Samohrani roditelji - ponos i predrasude*, *Nasilje u obitelji*, *Tolerancija prihvaćanja identiteta*. Na info-pultu 11. prosinca su se predstavile nevladine udruge Zadarske županije. Od sredine studenog u Gradskoj knjižnici Zadar građanima je omogućeno da u *Javnoj bilježnici* iznesu zapažanja i razmišljanja o ljudskim pravima;

- okrugli stol *Svijet mladih i svijet knjige, ili što čitamo u onome što živimo*, koji je 20. studenog organizirala Gradska knjižnica Slavonski Brod. Sudionici su bili pedagozi, psiholozi, profesori, dječji psihijatar, sportski radnici, predstavnik MUP-a i ostali koji se profesionalno bave djecom i mladima.

Širenje ideje promicanja i osiguravanja prava djeteta u što većem broju knjižnica za djecu i mladež, kao i kontinuirano bavljenje oživotvorenjem prava iz Konvencije bila je jedna od polazišnih ideja inicijative Komisije za knjižnične usluge za djecu i mladež HKD-a. Nadamo se da će raznovrsni i sadržajno bogati programi kojima je u hrvatskim narodnim knjižnicama obilježen Dan prava djeteta (20. studenoga) i 15. obljetnica Konvencije o pravima djeteta pridonijeti da se knjižnice za djecu i mladež prepoznaju kao mjesta na kojima se radi na promociji prava djeteta. Veseli činjenica da se, osim knjižnica koje su se već kontinuirano bavile promicanjem prava djeteta, nakon ove inicijative pojavilo još nekoliko knjižnica koje će također raditi kontinuirano na promicanju prava djeteta. Polazište tih programa je i članak 42. Konvencije koji ističe pravo svakog djeteta da zna svoja prava i obvezu odraslih da mu u tome pomognu.

U ime Komisije za knjižnične usluge
za djecu i mladež priredila:
A.M. Malbašić
anamarija.malbasic@kvn.hr

Mrežna stranica programa Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama <http://www.hkdruštvo.hr/euinfo>

U sklopu mrežnih stranica Hrvatskoga knjižničarskog društva <http://www.hkdruštvo.hr>, kao jedna od novih aktivnosti, je i ona programa *Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama* koju financijski podupire Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva.

Osnovna je zadaća programa pružiti znanje najširoj populaciji o informacijskim izvorima Europske unije putem dodatnog obrazovanja knjižničara u narodnim knjižnicama.

Izbornik na mrežnoj stranici nudi sljedeće informacije:

Novosti o projektu (informacije o održavanju sljedeće radionice)

Projekt (cjeloviti tekst projekta, udruge partneri, voditelj programa, stručni suradnici iz zemlje i inozemstva, metode i vrste aktivnosti kojima će se program provesti, dinamika programa)

Seminari i radionice (veze na već održane seminare i radionice s pristupom cjelovitim izlaganjima, rezultate evaluacija pojedinih radionica)

Informacijsko društvo i EU - novosti (anotirane veze na hrvatskom jeziku o e-Europi, e-vladama, tehnologiji informacijskog društva, razvoju informacijskih servisa te zaštiti i pristupu građi europskih knjižnica, muzeja, arhiva i ostalih institucija koje se bave zaštitom kulturne baštine)

EU portali (anotirane veze na podatke o Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji)

Forum (u izradi, predviđa mogućnost neposrednog sudjelovanja zainteresiranih)

Kontakt

Stranica će se nadograđivati prema prijedlozima sudionika radionica i korisnika mrežnih stranica.

Članovi uredništva mrežnih stranica programa *Informacije o EU u narodnim knjižnicama*:

mr. sc. Žaneta Baršić-Schneider, glavna urednica
HIDRA

Trg maršala Tita 3

10 000 Zagreb

e-mail: Zaneta.Barsic-Schneider@hidra.hr

Boris Badurina

e-mail: boris.badurina@inet.hr

dr. sc. Vesna Turčin

e-mail: vturcin@inet.hr

Amelija Tupek

Hrvatsko knjižničarsko društvo

c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica

Hrvatske bratske zajednice 4

10 000 Zagreb

e-mail: atupek@nsk.hr

V. Turčin
vturcin@inet.hr

Seminar Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama i radionica Europska unija na internetu

(Zagreb, 25. i 26. veljače 2005.)

U Zagrebu je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici 25. veljače održan inicijalni skup Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama u okviru HKD-ovog trogodišnjeg projekta kojeg je podržala Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva. Sljedeći je dan za voditelje matičnih županijskih službi održana radionica Informacije o Europskoj uniji na internetu. Ciljevi seminara i radionice bili su upoznavanje partnera u projektu sa sadržajem radionica i dinamikom provedbe programa te evaluacija ponuđenih rješenja za radionice. Na temelju evaluacije s ovog skupa i radionice oblikuju se programi radionica u općem dijelu i u dijelu koji je posebno prilagođen regionalnim potrebama.

Nakon pozdravnih govora, predsjednica HKD-a A. Belan-Simić govorila je o ulozi HKD-a u razvoju civilnog društva, a mr. sc. Ž. Baršić-Schneider (HIDRA, Zagreb) o HKD-ovom programu Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama, tijelima javne vlasti RH koje su zadužene za EU te institucijama Europske unije u Hrvatskoj. Prof. dr. sc. A. Horvat (Katedra za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu) izlagala je o informacijskom društvu i ulozi knjižnica. Dr. sc. S. Novljan (Nacionalna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana) prikazala je, uz javnu dostupnost informacija EU-a i o EU-u, i način organizacije takvih informacija u slovenskim knjižnicama. Mr. sc. A. Čar (Institut za međunarodne odnose, Zagreb) održala je izlaganje na temu Informacijski izvori Europske unije. J. Kovačević (Knjižnica i čitaonica B. Ogrizovića, Zagreb) i A. Cerovski (Delegacija Europske komisije u RH, Zagreb) predstavile su EU infocentar Delegacije Europske komisije u RH u Knjižnici i čitaonici B. Ogrizovića u Zagrebu. B. Peradenić-Kotur (NSK, Zagreb) prikazala je rezultate dosad objavljenih istraživanja o dostupnosti informacijskih izvora službenih publikacija u hrvatskim knjižnicama. S. Ramljak (Sabor RH) predstavila je hrvatsko izdanje Pojmovnika Eurovoc, dok je I. Stričević (Knjižnica Medveščak, Zagreb) govorila o EU-u i pravima djeteta. Na kraju seminara uslijedili su diskusija i zaključci.

Drugi je dan održana radionica na kojoj su detaljno prikazane informacijske mreže, baze podataka i podaci EU-a; izvori europskoga prava; informacije o institucijama, politikama i aktivnostima EU-a; pregledi izvora koji olakšavaju praćenje aktivnosti EU-a na različitim područjima; tijela javne vlasti RH koja pružaju informacije o EU-u i omogućuju online pristup izvorima podataka, te ostale institucije i udruge posvećene radu EU-a u Hrvatskoj.

Sve dodatne informacije o programu možete pronaći na mrežnim stranicama programa na adresi <http://www.hkdrustvo.hr/euinfo>.

Radionica Digitalizacija i nove knjižnične usluge

(Osijek, 4. veljače 2005.)

U organizaciji Društva knjižničara Slavonije i Baranje i Katedre za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku 4. veljače 2005. godine održana je na Filozofskom fakultetu u Osijeku radionica *Digitalizacija i nove knjižnične usluge*.

Radionica se odvijala u sklopu projekta *Digitalizacija - slobodan pristup informacijama* s kojim se Društvo knjižničara Slavonije i Baranje 2004. godine prijavilo na natječaj za donaciju Hrvatskog Telekom, te dobilo potporu za realizaciju prve faze projekta čiji je cilj osposobljavanje knjižničara da u svojim ustanovama samostalno pristupe digitalizaciji građe koja predstavlja osnovni oblik knjižnica kao suvremenih multimedijjskih središta.

Osnovna namjera organizatora radionice bila je upoznati polaznike radionice s teorijskim i praktičnim osnovama procesa izgradnje digitalne zbirke u knjižnici te je u prvom teorijskom dijelu radionice Sanjica Faletar, asistentica na Katedri za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku, upoznala polaznike s temeljnim pojmovima vezanim uz digitalizaciju knjižnične građe, prednostima i nedostacima digitalizacije, značajnim svjetskim i domaćim projektima digitalizacije knjižnične građe te dala pregled značajnih izvora literature i primjera dobre prakse.

Praktični dio radionice se zbog velikog broja polaznika odvijao u dvije skupine, u elektroničkoj učionici Filozofskog fakulteta u Osijeku i elektroničkoj učionici Visoke učiteljske škole u Osijeku. Jednu je radionicu vodio Boris Badurina, asistent na Katedri za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku, a drugu Boris Bosančić, diplomirani knjižničar u Gradskoj knjižnici Slavonski Brod i stručni suradnik na Katedri za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku. U okviru praktičnog dijela radionice polaznici su upoznati s radom skenera, osnovnim vrstama skenera, strukturom digitalnih slika, formatima pohrane digitalnih oblika (.htt, .jpg, .gif), postupkom optičkog prepoznavanja znakova (OCR) te su novousvojena znanja mogli odmah i praktično primijeniti.

U sklopu radionice dr. sc. Srećko Jelušić, profesor na Katedri za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku, održao je predavanje o sociološkim aspektima digitalizacije, a Dragutin Katalenac, viši knjižničar - ravnatelj Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, predstavio je projekt *Digitalna knjižnica Osijeka*.

Radionicu je pohađalo 27 polaznika iz različitih tipova knjižnica - narodnih, osnovnoškolskih, srednjoškolskih, visokoškolskih, sveučilišnih i specijalnih. Svaki polaznik radionice dobio je CD-ROM na kojem se nalaze izlaganja održana na radionici i izbor relevantne literature o digitalizaciji knjižnične građe.

Tko je tigar u narodnom knjižničarstvu? – predavanje u Gradskoj knjižnici Slavonski Brod

Gradska knjižnica i Društvo knjižničara u Slavanskom Brodu organizirali su 16. ožujka 2005. godine za knjižničare i članove Društva predavanje pod naslovom *Tko je tigar u narodnom knjižničarstvu?*, koje je već zanimljivim naslovom zainteresiralo naše knjižničare.

U goste je, kao predavač, pozvana Zdenka Sviben, diplomirana knjižničarka, koordinatorica informativno-posudbenog odjela Gradske knjižnice KGZ-a i predsjednica Komisije za narodne knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva.

Boraveći s grupom diplomiranih knjižničara na studijskom putovanju u Finskoj u listopadu 2004. godine, imala je priliku, osim razgledavanja knjižnica, prisustvovati različitim predavanjima i prezentacijama, razgovarati s finskim kolegama i iz svega prikupiti niz dragocjenih dojmova i informacija o mreži knjižnica u Finskoj, o narodnim knjižnicama, njihovim zgradama i unutrašnjem uređenju, organizaciji rada, građi i njenom korištenju, međuknjižničnoj posudbi, bibliobusima, statistici, informatizaciji, zaposlenicima, pravnoj regulativi, projektima, financiranju i nizu drugih aktivnosti koje provode narodne knjižnice. Sve to potvrdilo je da su finske narodne knjižnice zaista ogleadne te da je, iz svega što se čulo i vidjelo kroz predstavljanje snimljenog materijala, moguće mnogo toga ostvariti dobrom strategijom i koordinacijom svih bitnih čimbenika u sustavu.

Nakon predavanja razišli smo se uvjereni da se treba ugledati na one koji su u vrhu europskog knjižničarstva te koristiti njihova pozitivna iskustva u razvoju hrvatskih narodnih knjižnica.

R. Junačko
ruzica.junacko@gksb.hr

Predstavljanje Vodiča kroz knjižnice Krapinsko-zagorske županije

Na Dan hrvatske knjige, 22. travnja 2005., u dvorcu Stubički Golubovec svečano je predstavljen *Vodič kroz knjižnice Krapinsko-zagorske županije*. Predstavljanje je organiziralo Knjižničarsko društvo Županije krapinsko-zagorske i Društvo Kajkaviana. U dvorcu su se okupili brojni knjižničari i uzvanici kojima su knjige i knjižnice pri srcu.

Uzvanike je pozdravila tajnica Društva Kajkaviana, Vlasta Horvatić-Gmaz. O *Vodiču* su govorile Danica Pelko, predsjednica Knjižničarskog društva Županije

krapinsko-zagorske, Ines Krušelj-Vidas, glavna i odgovorna urednica, i Meliha Sarafin, predstavница Školske knjige.

Vodič je tiskan nakon dvogodišnjih priprema, a donosi važne informacije o 55 knjižnica Krapinsko-zagorske županije te fotografije većine knjižnica. Autori priloga su knjižničari iz te županije, a najveći dio posla oko *Vodiča* je odradila glavna urednica Ines Krušelj-Vidas. Za vizualni se identitet ovog izdanja pobrinula Iva Čular iz Studija grafičkih ideja. *Vodič* je tiskala Školska knjiga, koja je ujedno i generalni sponzor tog izdanja. Upravo Školskoj knjizi možemo zahvaliti što je *Vodič* izašao jer naša udruga svojim skromnim sredstvima ne bi mogla financirati ovakvo izdanje.

Za poseban ugođaj te večeri u Golubovcu pobrinula se Suzana Deak, osnivačica i prva predsjednica Društva knjižničara. Nakon službenog dijela publiku je svojim nastupom oduševio dramski umjetnik Žarko Potočnjak, a glazbeni doživljaj osigurali su mladi glazbenici Bosiljka Pavlović za klavir i Adam Vidović za violončelo.

Tiskanjem *Vodiča* uspješno je završio prvi projekt našeg Društva, a nadamo se da ćemo već iduće godine u ovo doba otvarati izložbu "Knjižno blago Krapinsko-zagorske županije".

D. Pelko
dpelko@net.hr

Otvaranje Narodne knjižnice i čitaonice Majur

U Sisačko-moslavačkoj županiji 10. svibnja 2005. godine svečano je otvorena osamnaesta narodna knjižnica.

U općini Majur, koja broji 1500 žitelja, ovo je prva knjižnica. U prostoru od 65 m², koji se sastoji od dvije prostorije, organizirani su svi odjeli: zasebni dječji odjel, odjel za odrasle, referentna zbirka, odjel za tinejdžere i čitaonica.

Na inicijativu Županijske matične službe, a uz razumijevanje i potporu Ministarstva kulture, pokrenut je u suradnji s općinom Majur projekt opremanja postojećeg prostora za potrebe knjižnice. Također, općina Majur zaposlila je i djelatnicu - od 20. travnja 2005. zaposlena je Suzana Solomon, diplomirana učiteljica, buduća knjižničarka, s prebivalištem u općini Majur. Nedavno je pohađala i završila obvezni program edukacije u Narodnoj knjižnici i čitaonici Sisak, tijekom kojeg je stekla znanja potrebna za rad u knjižnici uključujući i stručnu obradu knjižničkog fonda.

Pomoću stručnih djelatnika u Narodnoj knjižnici i čitaonici Sisak pripremljen je i stručno obrađen inicijalni fond od 1200 knjiga koji je također i strojno obrađen u računalnom programu za knjižnice - OSA-ISIS.

Cjelokupan je fond pripremljen za poslovanje te je svaka bibliotečna jedinica opremljena odgovarajućim bar-kodom.

Otvaranjem ove knjižnice zadovoljit će se veliki dio kulturnih potreba svih 1500 žitelja općine Majur, kojima zbog nerazvijenosti ovog kraja na neki način još uvijek nije jasna potreba za knjižnicom. Ministarstvo kulture, koje potiče izgradnju kulturnih ustanova ovog tipa, pomoglo je u opremanju knjižnice sredstvima u iznosu od 140 000 kn, koja su utrošena za opremu i nabavu knjiga.

Osim Ministarstva kulture, u realizaciji projekta su sudjelovali Narodna knjižnica i čitaonica Sisak, općina Majur i privatni donator Mladen Galeković, vlasnik Drvne industrije Majur.

J. Jednačak

jjednacak@nkc-sisak.hr

Nove zbirke u Gradskoj knjižnici Slavonski Brod

Zbirka knjiga za tinejdžere - od ideje do ostvarenja

U Gradskoj knjižnici Slavonski Brod unutar široke korisničke populacije izdvaja se ne tako mali broj vrlo mladih korisnika (od 14 do 18 godina) koji po svojim korisničkim zahtjevima i drugim potrebama ne pripadaju ni dječjem odjelu ni odjelu za odrasle. Stoga je vrijedilo već dugo iskazivanu potrebu za kutkom za tinejdžere napokon i realizirati.

Krajem 2004. godine dio prostora informativno-posudbenog odjela za odrasle preuređen je za potrebe tinejdžera te bogato opremljen knjigama i časopisima na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku, stripovima, CD-ima, kao i računalima.

Kroz svakodnevni rad s tinejdžerima, formirana je skupina (do 15 članova) koja organiziran dolazi u knjižnicu dvaput na mjesec, a članovi su učenici klasične gimnazije "Fra Marijan Lanosović" iz Slavonskog Broda, koji vrlo odgovorno i kreativno sudjeluju u svim radionicama.

Nove mogućnosti u radu s tinejdžerima predstavljaju izazov i samom knjižničaru. Tako je rođena ideja: oblikovanje zbirke knjiga za tinejdžere kao važne pretpostavke za rad s mladima i oblik informiranja o njima potrebnim, ali i novopristiglim naslovima knjiga. U tu je svrhu osmišljena radionica - radionica pod nazivom *Svi moji problemi svagdanji*, koja kroz zanimljive oblike razgovora iznosi svu aktualnu problematiku mladih. Knjižničari su prepoznali konkretne probleme tinejdžera i iskoristili ih kao kriteriji za stvaranje podzbirke unutar postojećeg fonda zbirke za tinejdžere: ovisnosti, tajne odrastanja, higijena tijela, društvo i moral, seksualnost, slobodno vrijeme. Podzbirke su kreirane u HTML-katalogu, jednom od modula knjižnično-informativnog sustava CROLIST. Na taj način tinejdžer, ali i svaki drugi korisnik može lako i postupno pretraživati (po naslovu i autoru) željenu knjižnu građu.

Važno je napomenuti da su izradili ove zbirke i unutar nje spomenutih podzbirki najviše pridonijeli sami tinejdžeri - oni su zapravo neiscrpan izvor ideja, samo ih treba slušati i prepoznati.

R. Bobovečki

ruzica.bobovecki@gksb.hr

Glazbena zbirka

U želji da svojim korisnicima učini dostupnim vrijedna glazbena djela domaće i svjetske glazbene baštine, Gradska knjižnica Slavonski Brod započela je 2003. s nabavom i stručnom obradom glazbenih CD-a učinivši tako prvi korak u formiranju glazbene zbirke i omogućavanju korištenja njenog fonda u glazbenom kutku knjižnice. Bila je to ideja koju su, ne samo mladi nego i stariji korisnici, prihvatili sa simpatijama i odobravanjem, da bi se poslije i sami sugestijama i prijedlozima aktivno uključili u nabavu nove glazbene građe.

Za samo dvije godine nabavljeno je i stručno obrađeno 600 CD-a iz različitih glazbenih područja, čime su stvoreni uvjeti da se ta građa ne samo sluša u glazbenom kutku nego i posuđuje kao i ostala knjižnična građa, ali sa znatno kraćim vremenom korištenja kako bi se osigurala veća cirkulacija među zainteresiranim korisnicima. Posudba građe započela je početkom ove godine.

Pretraživanje cjelokupnog fonda glazbene zbirke omogućeno je putem tiskanih biltena prinova te putem e-kataloga, na sličan način kako je to riješeno i u drugim većim narodnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj.

Dosađajna iskustva u formiranju glazbene zbirke i njene popularizacije među korisnicima, uz primjenu suvremene tehnologije, dragocjen su korak u saznanju da se profiliranjem specijaliziranih zbirki i njihovim postavljanjem na mrežne stranice mogu učiniti kreativniji pomaci u narodnom knjižničarstvu u Hrvatskoj.

N. Lakić

nebojsa.lakic@gksb.hr

Gradska knjižnica “Juraj Šižgorić” Šibenik na mreži

Mrežne stranice Gradske knjižnice “Juraj Šižgorić” osmislili su i izradili, nakon usporedbe s mrežnim stranicama drugih knjižnica, njezini djelatnici u suradnji s webmasterom. Što se dizajna tiče, stranice su jednostavne i pregledne, bez suvišnih vizualnih atrakcija ili animacija; u sadržajnom pogledu istaknuti su oni elementi koji čine posebnost knjižnice (zavičajna zbirka - *Sibenicensia*, zbirka šibenskih novina i časopisa, zbirka rijetkosti, izdavačka djelatnost, povijest knjižnice), a s obzirom da uskoro seli u središte grada, poseban izbornik informira i o novim sadržajima u novom prostoru: studijskoj čitaonici, igraonici, računalnoj radionici, audiovizualnom odjelu, multimedijalnoj dvorani.

Na početnoj je stranici omogućeno pretraživanje mrežnih stranica i/ili stranica knjižnice (preko pretraživača Google), upis u knjigu gostiju i posjet kontakt-stranici (s komentarima posjetitelja). Nakon općih informacija (adrese, radnog vremena, usluga, pravila korištenja itd.) i e-kataloga, slijede izbornici koji informiraju o pojedinim odjelima i službama u knjižnici, te sporedni izbornici: događanja u knjižnici, linkovi, pitajte knjižničara.

Nakon preseljenja u novu zgradu neke dijelove mrežnih stranica knjižnice trebat će mijenjati, neke znatno proširiti ili uvesti nove (upravo je dugoočekivana selidba bila razlog da je postavljanje mrežnih stranica toliko odgađano), s obzirom na nove sadržaje koji će tamo zaživjeti, ali i na brojne kulturno-animatorske aktivnosti koje će novi prostor omogućiti.

V. Lakić

knjiznica-sibenik@si.htnet.hr

Treća knjiga biblioteke Baština Gradske knjižnice i čitaonice Požega

Osim svoje redovne i matične djelatnosti, Gradska knjižnica i čitaonica Požega razvija i izdavačku djelatnost u cilju promicanja pisane riječi, a posebice stoga da spasi od zaborava djela zavičajnog karaktera kojih više gotovo i nema ili su očuvana u malobrojnim primjercima. Stoga je prije više od deset godina pokrenuta biblioteka *Baština* Zavičajne zbirke *Possegana*, u kojoj su dosad objavljene knjige: *Požežki djak* Miroslava Kraljevića, 1994.; *Rečenice* Franje Cirakija, 2002.; te *Prozori moga djetinjstva* Zdenke Marković, 2004. godine. Sve knjige su izdane kao pretisci izdanja iz 19. i 20. stoljeća, a urednica cijele biblioteke je Jasenka Bešlić.

Knjiga Zdenke Marković *Prozori moga djetinjstva*, kao pretisak iz 1941. godine, objavljena je u povodu 120. obljetnice rođenja i 30. obljetnice smrti autorice, a promovirana je krajem 2004. godine. Te dvije obljetnice

samo su okvir za sjećanje na ovu požešku književnicu, no pravi razlog izdavanja knjige jest tekst koji se krije među koricama ove knjige. On je toliko požeški i toliko naš “da ga jednostavno želimo svima ponovno razotkriti”, kaže u pogovoru urednica Jasenka Bešlić.

U *Prozorima moga djetinjstva* Zdenka Marković se vraća u Požegu svoga djetinjstva, u “kuću Sakačevih”, u Vučjak; lirski toplo, faktografski čisto uranja u grad u kojem je provela samo šest godina, ali dovoljno da poslije u nekim zrelim godinama u njemu prepozna determinante koje su oblikovale njenu osobnost; fascinaciju ljepotom i životom, intelektualnu znatizeljlu i snažni individualizam. Ovaj mozaik riječi, slika i osjećaja, vedrine i svjetlosti, čovječnosti i duhovnosti poručuje da je pravi sadržaj života jedino ono što čovjek nosi u sebi.

Nakladnik ove knjige je Gradska knjižnica i čitaonica Požega, a knjiga je tiskana u tiskari Požega u nakladi od 300 primjeraka.

B.Šimunović

knjiznica-pozega@po.htnet.hr

Sto godina prvih šibenskih novina

U povodu 100. obljetnice *Hrvatske rieči*, prvih šibenskih novina, na Dan hrvatske knjige, 22. travnja 2005., u šibenskoj Gradskoj vijećnici predstavljene su knjige o povijesti šibenskog novinstva, *Šibenska “Hrvatska rieč” (1905.-1914.)* i *Povijest šibenskog novinstva (XIX. i XX. st.)* autora prof. dr. Josipa Vidakovića, redovitog profesora na Sveučilištu u Zadru, i suradnice Ane Šimić, dipl. turističkog komunikologa, djelatnice šibenske Gradske knjižnice. Knjige su objavljene u nakladi Gradske knjižnice “Juraj Šižgorić” Šibenik i Odjela za informatologiju i komunikologiju Sveučilišta u Zadru, a predstavili su ih akademik Nikica Kolumbić, prof. dr. Miroslav Bertoša, prof. dr. Stjepo Obad i ravnatelj knjižnice Milivoj Zenić, glavni urednik izdanja.

Novine se u Šibeniku, u odnosu na druge gradove, javljaju relativno kasno (1771. u Zagrebu izlaze *Zagrebačke novine*, 1806. u Zadru *Kraljski Dalmatin*). U siječnju 1882. Šibenik je dobio prvi časopis, biskupijski list *Folium dioecesanum*, s podnaslovom *Organon curiae episcopalis sibenicensis*, koji je pokrenuo šibenski biskup Antun Josip Fosco.

Prve svjetovne šibenske novine, *Hrvatska rieč*, pokrenute su 22. travnja 1905. godine. Vlasnik, izdavač i odgovorni urednik novina bio je Vladimir Kulić, a tiskane su u šibenskoj tiskari Ivana Svaljinca. Novine su isprva izlazile dvaput na tjedan, potom triput, a kao dnevnik izlaze od 17. listopada do 24. srpnja 1914., kada je tiskan posljednji, 964. broj.

O tome da je Šibenik imao bogat novinski život svjedoči podatak da je od 668 naslova novina i časopisa koji se čuvaju u hemeroteci šibenske knjižnice njih 70-ak izlazilo ili još uvijek izlazi u Šibeniku. Od četrdesetak naslova koji su izlazili u razdoblju od 1905. do uoči

Drugoga svjetskoga rata, većinu čine politička glasila, manji dio govori o gospodarskim temama, a tri novine su humorističnog karaktera: *Rešeto*, *Marun* i *Tamburin*. U tom razdoblju izlazilo je i nekoliko književnih časopisa.

Osim redovitih rubrika (politika, gospodarstvo, kultura, teme vezane za Šibenik i njegovu okolicu), šibenske novine su prenosile i napise iz različitih domaćih i stranih glasila, poput *Smotre*, *Hrvatske krune*, *Dalmate*, *Parlamentara*, *La civiltà cattolica* itd.

Zaslugom šibenskih knjižničara, koji su tijekom 83 godine povijesti knjižnice prikupljali, obrađivali i čuvali šibenske novine i časopise, zbirka šibenske periodike sačuvana je u odličnom stanju. Danas je ona vrijedan izvor podataka za one koji se bave proučavanjem povijesti Šibenika, ali i povijesti našega novinstva.

A. Šimić

knjiznica-sibenik@si.htnet.hr

Posjet knjižničarke iz Stockholma Gradskoj knjižnici Rijeka

U Gradskoj knjižnici Rijeka od 11. do 18. veljače 2005. boravila je Marie Johansen, knjižničarka iz Gradske knjižnice Stockholm, s ciljem upoznavanja projekta *Mladi za mlade* koji se već nekoliko godina provodi u Dječjem odjelu "Stribor" Gradske knjižnice Rijeka pod vodstvom Verene Tibljaš.

Kako je kolegica iz Stockholma "zalutala" u Rijeku? Gradska knjižnica Stockholm ima stipendijski fond koji dodjeljuje knjižničarima za upoznavanje dobrih praksi (projekti, programi, usluge) inozemnih knjižnica, u cilju uvođenja tih praksi u stockholmsku knjižnicu. Marie Johansen je, na preporuku mentora, inače člana žirija za dodjelu Nagrade Astrid Lindgren, poželjela vidjeti projekt *Mladi za mlade* (nominiran od Hrvatskoga knjižničarskog društva za Astrid Lindgren Memorial Award 2004.) i uspjela osvojiti stipendiju.

"Službeni" dio programa obuhvatio je tinejdžerske radionice iz projekta *Mladi za mlade*, obilazak odjela i ogranaka Gradske knjižnice Rijeka, posjet Sveučilišnoj knjižnici u Rijeci i Gradskoj knjižnici i čitaonici "Viktor Car Emin" u Opatiji. Zgodna okolnost bilo je i svečano otvorenje preuređenog Ogranka Drenova Gradske knjižnice Rijeka koji je gošća imala priliku vidjeti, a jedan je dan provela vozeći se Gorskim kotarom u novom županijskom bibliobusu. "Neslužbeni" dio programa iskorišteni su za izlete po široj riječkoj regiji, upoznavanje s društvenim i kulturnim životom grada i ugodno druženje. I lokalni mediji iskazali su interes za gošću - razgovori s Marie Johansen objavljeni su u *Novom listu* i na Radio Rijeci.

Marie Johansen istakla je da je projekt *Mladi za mlade* u cijelosti ispunio njezina očekivanja te da namjerava nešto slično pokrenuti u svojoj knjižnici. Izrazila je oduševljenje brojem tinejdžera koji se okupljaju na radionicama, njihovom odgovornošću i osjećajem

sigurnosti i topline koji vlada knjižnicom za vrijeme održavanja radionica.

Prema riječima švedske kolegice, između Gradske knjižnice Stockholm i Gradske knjižnice Rijeka postoji dosta sličnosti, no postoje i određene razlike. Naime, u Stockholmu se ne plaća članarina, s istom iskaznicom građa se može posuditi i vratiti u bilo kojoj knjižnici mreže knjižnica, korisnici mogu posuditi najviše 50 primjeraka građe (učiteljima i odgojiteljima nije ograničen broj primjeraka), koristi se švedski klasifikacijski sustav SAB. Zanimljivo je da u Švedskoj i pomoćni knjižničari imaju dosta dobro obrazovanje, većina ih je neko vrijeme studirala na sveučilištu (ali ne knjižničarstvo). Stoga su i razlike između poslova koje obavljaju pomoćni knjižničari i diplomirani knjižničari manje. Marie Johansen je primijetila probleme koje nedostatan prostor u Gradskoj knjižnici Rijeka uzrokuje u poslovanju knjižnice, a nije joj promakao ni nedovoljan broj zaposlenika. A mislila je da je njih u Stockholmu premalo! Zaključila je da bi knjižnice trebale zauzimati važnije mjesto u programima političara, kako švedskih, tako i hrvatskih.

Na kraju treba se spomenuti da je švedska kolegica u svim razgovorima isticala da je boravak u Rijeci za nju bio i vrlo snažno osobno iskustvo te da je sretna što je stekla nove prijatelje u zemlji tako dalekoj od Švedske. A djelatnici Gradske knjižnice Rijeka zadovoljni su što netko u Švedskoj uči na njihovom primjeru i prenosi vijest o kvaliteti programa i stručnosti knjižničara u maloj, i ne baš bogatoj Hrvatskoj.

G. Tuškan

gorana@gkri.hr

Posjet knjižnicama na Kosovu

Mr.sc. Ivan Pehar, ravnatelj Gradske knjižnice Zadar, Dajana Brunac, djelatnica Dječjeg odjela, i Mladen Masar, zadužen za odnose s javnošću, posjetili su od 3. do 6. svibnja 2005. knjižnicu "Hivzi Sulejmani" u Prištini i druge knjižnice na Kosovu.

Ravnatelji dviju knjižnica, Ivan Pehar i Sulejman Pireva, potpisali su Sporazum o suradnji na svečanosti priređenoj u Nacionalnoj knjižnici. Potpisivanju su nazočili predstavnici kosovskog Ministarstva kulture, ravnatelj većine kosovskih javnih knjižnica i predsjednica Hrvatske gospodarske komore na Kosovu, Ilirjana Shehu.

Knjižnica "Hivzi Sulejmani" i Gradska knjižnica Zadar predstavljaju središta narodnog knjižničarstva u svojim sredinama. Iako na različitom geografskom području, te knjižnice u prošlosti povezuje pripadanje istoj državi, ali i epizode tragične sudbine. Danas ih povezuje knjižničarska struka i želja za novim razvojem i suradnjom, što je i cilj potpisivanja sporazuma.

Nakon potpisivanja, Ivan Pehar je održao predavanje *Quo vadis public library?*. Sutradan je Dajana Brunac održala s dječjim knjižničarima radionicu *Dječji odjel Gradske knjižnice Zadar: čudesan svijet igre, učenja i*

druženja, a Mladen Masar predavanje o praktičnim aspektima odnosa s javnošću *Kako knjižnicu učiniti vidljivom?*.

U sklopu boravka organizirana je izložba hrvatske knjige, posjet kosovskim kulturnim znamenitostima i posjeta hrvatskoj zajednici u Janjevu. O posjeti zadarskog izaslanstva izvijestila su sve kosovske novine i TV-postaje.

Ideja o odlasku zadarskih knjižničara na Kosovo rodila se u siječnju 2002. godine tijekom međunarodnog seminara *Knjižnice u ratnom području: obnova i preustroj* održanog u Zadru jer su zadarski knjižničari dijelili s kosovskim iskustvo ratnog stradanja.

Najveći dio razgovora s domaćinima ticao se onoga o čemu se u našim krajevima relativno malo zna. Naime, u vrijeme kad je Hrvatska patila pod djelomice četničkom okupacijom, na Kosovu je provođena okrutna velikosrpska politika kulturocida. Svi naši sugovornici u tom su razdoblju dobili otkaze neovisno o tome koliko su godina ili čak desetljeća prije toga obavljali svoje profesionalne zadaće. Takvo je stanje potrajalo do kraja devedesetih, a broj osoblja i fondovi knjiga su prepolovljeni.

Obilaskom nacionalne knjižnice i gradske knjižnice "Hivzi Sulejmani" u Prištini i Gradske knjižnice u Mitrovici mogli smo svjedočiti o teškim uvjetima u kojima rade. Svoje usluge temelje na skromnim fondovima i pokušajima apliciranja suvremenih knjižničnih stremljenja na uvjete u kojima se nalaze.

Posjet mitrovičkoj knjižnici bilo je korisno iskustvo zbog predstojeće kupovnje bibliobusa u Zadru. Naime, ondje smo imali prilike razgledati nedavno donirani rabljeni švedski bibliobus. Knjižnica u Mitrovici izgleda najspremnija u prihvaćanju suvremenih tendencija struke, no trenutno više na konceptualnoj nego na praktičnoj razini.

Posjet hrvatskoj zajednici u Janjevu potvrdio je priče o iseljavanju Hrvata: osvjedočili smo se tužnoj današnjici nekad bogatog i napućenog sela smještenog u živopisni kosovski krajolik.

M. Masar
mladen.masar@gkzd.hr

U svijetu bajki Ivane Brlić-Mažuranić – manifestacija Gradske knjižnice Slavonski Brod

U tjedan dana živopisnih događanja otvorena je izložba likovnih radova učenika osnovnih škola Republike Hrvatske, organizirane su novinarske, informatičke i likovne radionice na temu književnih djela i priča Ivane Brlić-Mažuranić, izvedene su brojne kazališne predstave, održane zanimljive pričaonice, likovne, dramske i glazbene igraonice, predstavljene su knjige i slikovnice, te održani susreti s književnicima.

Ove je godine u vrijeme tradicionalne manifestacije Gradska knjižnica Slavonski Brod širom otvorila vrata i gospodinu Andersenu, povodom njegove 200. obljetnice rođenja. Tako je početkom travnja u auli Gradske knjižnice otvorena izložba *Kralj bajki - Hans Christian Andersen 1805. - 2005.*, a na odjelima posudbe pripremljene su prigodne izložbe posvećene hrvatskom Andersenu, Ivani Brlić-Mažuranić.

Osim izložbe, u Gradskoj je knjižnici 19. travnja 2005. predstavljena knjiga prof. dr. Vinka Brešića *Slavonska književnost i novi regionalizam* u kojoj Ivana Brlić-Mažuranić zauzima zaslužno mjesto. O knjizi su govorili mr.sc. Ivica Matičević, mr.sc. Marijan Šabić, kao i sam autor - Vinko Brešić. Gradska je knjižnica 20. travnja 2005. godine organizirala književni susret za učenike četvrtih razreda osnovnih škola "Ivan Goran Kovačić" i "Antun Mihanović" s autoricom brojnih slikovnica i priča, Anom Đokić Pongrašić.

R. Bobovečki
ruzica.bobovecki@gksb.hr

Otvoreni dani Instituta Ruđer Bošković 2005.

Od 21. do 23. travnja 2005. godine na Institutu Ruđer Bošković u Zagrebu održani su drugi po redu Otvoreni dani koje je posjetilo više od 4000 posjetitelja, ponajprije osnovnoškolaca i srednoškolaca, ali i studenata, građana i diplomata. Na Otvorenim danima Institut je predstavljalo osamnaest izložbenih točaka na kojima su se predstavljala dostignuća njegovih znanstvenika na područjima prirodnih znanosti, biomedicine, računarstva i informatičkih znanosti. Jedna od zapaženijih izložbenih točaka bila je ona Knjižnice IRB-a pod nazivom *Knjižnica bez zidova*.

Sintagma *Knjižnica bez zidova* uzeta je kao naziv iz razloga što ona najbolje opisuje suvremene tendencije u knjižničarstvu potaknute ubrzanom razvojem informacijsko-komunikacijskih tehnologija, a koje je knjižnica IRB-a relativno rano prepoznala i počela slijediti u svojem poslovanju. Tako je još prije jedanaest godina, kao prva knjižnica u Hrvatskoj, izradila vlastite mrežne stranice, a danas svojim korisnicima nudi nekoliko tisuća mrežnih stranica koje svakodnevno održava. Velik dio svojih usluga je preselila u virtualni prostor, gdje je posjećuje otprilike 1500 korisnika na dan, kako zaposlenika IRB-a, tako i ostalih korisnika iz cijele Hrvatske, ali i šire. Samo neke od najznačajnijih usluga koje knjižnica nudi u virtualnom prostoru su Sustav znanstvenih informacija RH - Prirodoslovlje, ZIND (Znanstvene informacije na dlanu), EJOL (Electronic Journal Online Library), Hrvatska znanstvena bibliografija (CROSBI), Tko je tko u Hrvatskoj, Centar za online baze podataka, PRESKOK (Pretraživač knjižničnih kataloga Hrvatske), SEND (Sustav elektroničke narudžbe dokumenata) i Znanost na internetu.

Djelatnici knjižnice su pripremili za posjetitelje pet različitih predavanja i naizmjenice ih predstavili - govorilo se o informacijsko-komunikacijskim tehnologijama i njihovom iskorištavanju za što bolje i kvalitetnije pronalaženje relevantnih informacija: o pretraživanju znanstvenih informacija, učenju na daljinu, vrednovanju mrežnih izvora, e-knjigama te dostupnosti informacija o Albertu Einsteinu preko interneta.

B.Macan
bmacan@irb.hr

Radne nedjelje u Knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića

U ljeto 1999. godine Zagreb je bio domaćin Svjetskih vojnih igara. Bili smo svjesni da će naša metropola vrvjeti inozemnim sportašima, gostima i posjetiteljima, a knjižnica koja je smještena u središtu grada trebala je kao ustanova u kulturi odgovarajuće reagirati. I djelovali smo promptno: uz pomoć generala Joze Čuletića povezali smo se s Akademijom i dogovorili da ćemo biti mjesto u koje će se svakodnevno slati materijali s programima Vojnih igara, ali i promidžbenim materijalima. Gradski ured za kulturu nam je odobrio radno vrijeme nedjeljom od 17,00 do 21,00 sati. Ono je u prvo vrijeme funkcioniralo kao eksperimentalno radno vrijeme: mislili smo, ako ne bude odaziva korisnika, "plest ćemo samo jedno ljeto".

No, radne nedjelje traju evo već sedmu godinu. Shvatili samo da je potrebno da barem jedna knjižnica radi neradnim danom, kad su građani slobodni, a tome pridonosi i činjenica da za kulturu i knjigu nema mrtve sezone, jer Zagreb ljeti i te kako živi. A posljednje četiri godine knjižnica radi i tijekom godine svake druge nedjelje.

Kako je odaziv gostiju i korisnika nedjeljom velik, knjižnica je svojim posjetiteljima ponudila i poseban program - talk show Sime Mraovića *Kava i kolači*. Svake nedjelje Simo Mraović dovodi neku osobu iz javnog i kulturnog života koja se predstavlja na opušten i vrlo zanimljiv način. Nedjeljni je talk show postao mjestom gdje dolaze i građani koji nisu članovi knjižnice. Potrebno je još naglasiti da knjižnica nedjeljom obavlja i ulogu turističkog informacijskog središta. Naime, TIC Grada Zagreba nedjeljom radi do 14,00 sati, što povećava broj inozemnih gostiju koji dolaze ovdje potražiti informaciju. Knjižnica im informacije može pružiti i zbog Odjela knjiga na stranim jezicima.

Potrebe naših korisnika ljeti nisu ništa manje no inače, pa mislimo da bi i ostale knjižnice trebale mijenjati ljetno radno vrijeme. To nije uvijek moguće zbog nedostatka djelatnika i svakodnevnih obveza. No, oslanjajući se na dosadašnju uspješnu praksu Knjižnice i čitaonice Bogdana Ogrizovića, mislimo da je potrebno promijeniti način rada bilo dodatnim financiranjem Gradskog ureda za kulturu, bilo uvođenjem volontera, ljetne studentske prakse i sl. na način koji bi zadovoljavao sve: od korisnika do djelatnika knjižnica.

J. Kovačević
knjiznica-bogdan-ogrizovic@zg.htnet.hr

Komisija za zaštitu knjižnične građe

obavještava svoje bivše i sadašnje članove, HKD, kao i sve zainteresirane da je Pravilnik o zaštiti knjižnične građe konačno objavljen u Narodnim novinama br. 52 od 20. travnja 2005. godine i da je stupio na snagu.
<http://www.nn.hr/clanci/sluzbeno/2005/1001.htm>

Godišnja konferencija IFLA-ine Sekcije knjižnica velikih gradova

(Singapur, 26. rujna-1. listopada 2004.)

IFLA-ina Sekcija knjižnica velikih gradova (MLS - Metropolitan libraries section) djelovala je od 1968. godine kao Okrugli stol IFLA-e pod akronimom INTAMEL (International Association Metropolitan Libraries), a od siječnja 2004. godine postala je zasebna sekcija IFLA-e u sklopu III. divizije, gdje su okupljene knjižnice čije su usluge namijenjene najširoj javnosti.

INTAMEL je osnovan 1966. na inicijativu ravnatelja narodnih knjižnica u glavnim gradovima s više od 400 000 stanovnika, a sa svrhom poticanja međunarodne suradnje knjižnica u velikim gradovima. Od 1968. godine INTAMEL održava godišnje konferencije u različitim svjetskim gradovima čije su narodne knjižnice njegove članice.

Zagrebačka Gradska knjižnica jedna je od prvih članica i utemeljiteljica INTAMEL-a i od osnutka neprekidno sudjeluje u njegovu radu. Knjižnice grada Zagreba prate sve aktualne teme i šalju svake godine međunarodno dogovorene pokazatelje o djelovanju zagrebačkih narodnih knjižnica i posebice Knjižnica grada Zagreba. Od 2002. predstavnici KGZ-a aktivno sudjeluju i na godišnjim konferencijama.

METROPOLITAN LIBRARIES SECTION of IFLA conference
26 September - 1 October 2004
Singapore

Konferencija je okupila više od 40 bibliotekara iz 30 velikih gradova u svijetu (Amsterdama, Barcelone, Beča, Berlina, Budimpešte, Dresdena, Hannovera, Helsinkija, Hong Konga, Houstona, Irana, Lexingtona, Londona, Lyona, New Delhija, New Yorka, Osla, Parisa, Pittsburga, Praga, Rige, Rotterdama, Šangaja, Singapura, Stockholma, Sydneyja, Utrechta, Victoriae, Zagreba i Zuricha). Na ovogodišnjoj su konferenciji u sudjelovale ravnateljica Knjižnica grada Zagreba, Davorka Bastić, i voditeljica Matične službe KGZ-a, Tatjana Nebesny.

Domaćin konferencije, osim Organizacijskog odbora MLS-a, a ujedno i glavni organizator, bilo je Nacionalno knjižnično vijeće (NLB - National Library Board Singapore), tijelo koje upravlja narodnim knjižnicama u Singapuru.

Osim radnog dijela konferencije MLS-a, održan je i višednevni stručni skup pod naslovom *Library as a Fusion Space*, a organizirani su i vrlo zanimljivi posjeti knjižnicama i drugim ustanovama u Singapuru.

Ovogodišnji je radni sastanak konferencije bio prvi sastanak koji je održan u novim organizacijskim okolnostima, pa su, među ostalim, raspravljana pitanja izbora članova Stalnog odbora Sekcije. Predloženi su: Frans Meijer, Rotterdam, Nizozemska; Aline Girard-Billon, Paris, Francuska; Tay Ai Cheng, Singapore, i Stuart Brewer, Velika Britanija, koji u međuvremenu, do izbora u veljači 2005. godine, kao privremeno tijelo vode Sekciju. Knjižnice grada Zagreba su ispunile sve uvjete pravilnog registriranja u Sekciju. Ravnateljica KGZ-a, Davorka Bastić, predložena je (u međuvremenu i izabrana) u Stalni odbor Sekcije.

Utvrđen je raspored održavanja sljedećih konferencija MLS-a: Riga, Latvija (2005.), Pariz, Francuska (2006.), SAD ili neka zemlja iz Afrike (2007.), Prag, Češka (2008).

Stručni se dio konferencije održavao tijekom nekoliko dana u šest narodnih knjižnica, a glavne teme bile su raznovrsni oblici rada u narodnim knjižnicama velikih gradova. Djelujući u suvremeno dizajniranim i opremljenim novoizgrađenim ili temeljito obnovljenim prostorima, narodne knjižnice postaju svojim korisnicima mjesto ugodnog boravka bilo za stjecanje novih znanja, dobivanje kvalitetnih informacija omogućenih visokom tehnologijom i građom na novim medijima, bilo za provođenje zanimljivih kulturnih i zabavnih aktivnosti – ukratko, postaju mjesto spajanja visokoga stručnog znanja bibliotekara s novim potrebama raznovrsnih korisnika, posebice mladih i djece.

Mnoga su vrlo zanimljiva i poticajna izlaganja u međuvremenu objavljena na mrežnim stranicama MLS-a (<http://www.ifla.org/VII/s46/conf/singapore04.htm>).

Posebno, uvodno izlaganje imao je predsjednik MLS-a Frans Meijer s naslovom *The Big Change in the Public Library: the Rotterdam Story*. Govorio je o novim koncepcijama rada narodne knjižnice na primjeru obnovljene rotterdamske Gradske knjižnice. S radom singapurskih narodnih knjižnica i promišljanjima njihova djelovanja u gradu i državi upoznali su sudionike konferencije domaćini Ngian Lek Choh i Lim Theam Siew izlaganjem *A Re-Imagination of Possibilities: Knowledge Singapore* i vrlo dojmljivom prezentacijom o izgradnji nove zgrade za nacionalnu knjižnicu - *New NLB Building (NNLB)*.

Budući da su se izlaganja odvijala svakoga dana u drugoj knjižnici, bila je to prigoda da sudionici razgledaju singapurske narodne knjižnice: Marine Parade Community Library, Tampines Regional Library, Sengkang Community Library, Woodlands Regional Library, Jurong Regional Library i Library@esplanade.

Organiziran je i posjet knjižničnom centru (Library Supply Centre), koji osigurava stručnu i tehničku obradu, zaštitu, digitalizaciju i nabavu građe za sve knjižnice u Singapuru djelujući kao bibliografsko, depozitarno, savjetodavno, organizacijsko i upravno središte.

Sve su narodne knjižnice u Singapuru, osim visokosofisticiranom tehnologijom koju imaju, opremljene

knjigomatima (book-drops), tj. posebnim uložnicama smještenima na vanjskim zidovima knjižnica, što omogućuje korisnicima vraćanje knjiga na bilo kojem mjestu, bez obzira na to gdje su ih posudili, i da se na taj način, u bilo koje vrijeme, razdužuju za posuđenu građu. Poštanska služba Singapura (Singapore Post) osigurava u roku od jednog dana prikupljanje građe i dostavu u knjižnicu kojoj ona pripada. Sudionici konferencije obišli su Singapore Post, gdje su detaljno bili upoznati s organizacijom rada na tom iznimno zahtjevnom poslu i razgledali visokosofisticiranu opremu koja to omogućuje.

Organiziran je i posjet izdavačkoj kući Singapore Press Holding Building i upoznavanje s radom njihovog informacijskog centra i knjižnice. Kraćim razgledavanjem gradskih znamenitosti zaokružen je vrlo bogat i sadržajan posjet Singapuru i upoznavanje s najnovijim stručnim saznanjima i dostignućima u narodnom knjižničarstvu u svijetu. Dragocjeni su i uzajamni kontakti s kolegama iz drugih svjetskih knjižnica, mahom s ravnateljima i vodećim stručnjacima u pojedinim segmentima rada.

Ukratko bismo mogli iznijeti nekoliko dominantnih tendencija konferencije koje su bile posebno isticane u izlaganjima stručnjaka iz knjižnica velikih gradova iz različitih zemalja svijeta, a velikim se dijelom potvrdile kao pozitivna rješenja u dojmivim singapurskim knjižnicama:

- kvalitetno i stručno organizirana jedinstvena mreža narodnih knjižnica u gradu;
- naponi gradskih vlasti i kulturne javnosti da osiguraju adekvatne, suvremeno projektirane i novoizgrađene ili obnovljene zgrade i prostore za narodne knjižnice, kako za središnju knjižnicu, tako i za brojne ogranke u naseljima;
- otvaranje knjižnica na atraktivnim gradskim lokacijama (poput trgovačkih centara), odnosno tamo gdje ih dosad nije bilo (u novim naseljima) i smještanje u adekvatne i velike prostore (od nekoliko tisuća četvornih metara za područne knjižnice, do tridesetak tisuća četvornih metara za središnje gradske knjižnice);
- sofisticirana tehnologija koja se uvodi u knjižnice (uz davno dobro razvijenu i primijenjenu informatičku opremu za obradu građe i informacija, uvodi se i nova oprema za poslovanje knjižnica namijenjena samorazduživanju i zaduživanju, tj. vraćanju bez posredstva knjižničara, samostalno korištenje građe i pribavljanja informacija u knjižnicama tipa *do-it-yourself-library* i sl.);
- mogućnosti i materijalna podrška za uvođenje novih usluga u narodne knjižnice;
- uvođenjem automatizacije poslovanja, tj. rasterećivanjem bibliotekara od rutinskih poslova, njihova veća mogućnost za kvalitetno bavljenje korisnicima, posebno djecom, mladima i dr.

Zanimljiva i poticajna izlaganja kolega, međusobni susreti i razgovori, a nadasve ljubazni domaćini, iznimno dobra organizacija, učinili su da i ova konferencija MLS-a ostavi vrlo dubok dojam na sve sudionike konferencije.

T. Nebesny
tanebesny@yahoo.com

Polugodišnji sastanak IFLA-ine Sekcije knjižnica za djecu i mlade (Rim, 17.-19. ožujka 2005.)

IFLA-ina Sekcija knjižnica za djecu i mlade svoj je ovogodišnji polugodišnji radni sastanak održala u Rimu od 17. do 19. ožujka 2005. godine.

Na poziv talijanske članice Sekcije, Letizie Tarantello, dvodnevni je sastanak održan u prostorijama Istituzione Biblioteche del Comune di Roma (krovna organizacija-uprava koja objedinjuje 30 narodnih knjižnica grada Rima), a treći je dan bio organiziran posjet knjižnici Elsa Morante (Ostia Lido).

Na poziv i u organizaciji Istituzione Biblioteche del Comune di Roma, IFLA-ine Sekcije knjižnica za djecu i mlade i Talijanskog knjižničnog društva, prije radnog dijela Sekcije Verena Tibljaš održala je trosatno izlaganje na temu *Rad s mladima u knjižnicama*. Poticaj pozivu za izlaganje bilo je priznanje za projekt prikazan posterom na 70. IFLA-inoj konferenciji u Buenos Airesu i činjenica da usluge za mlade u talijanskim narodnim knjižnicama nisu razvijene. Pritom je, prema riječima talijanske članice Sekcije, fizički prostor knjižnica manji problem, veći je problem nerazvijena svijest knjižničara o potrebi suradnje s mladima i usluga za mlade. Svrha rada IFLA-ine Sekcije knjižnica za djecu i mlade upravo je osvješćivanje knjižničarske zajednice o potrebama knjižničnog rada s tim dobnim skupinama, te širenje informacija, između ostaloga, i primjerima dobre knjižnične prakse.

Radni dio Sekcije bio je kao i obično pun zadataka čiji su rokovi vrlo nemilosrdni, a koje sve treba dovršiti do godišnje IFLA-ine konferencije u Oslu (kolovoz 2005.).

Od 18 članova Stalnog odbora Sekcije rimskom sastanku odazvalo se njih osam: Ivanka Stričević iz Hrvatske (predsjednica Sekcije), Lars Aagaard iz Danske, Ingrid Bon iz Nizozemske, Viviane Ezratty iz Francuske, Leikny Haga Indergaard iz Norveške, Annie Everall iz Velike Britanije, Letizia Tarantello iz Italije i Verena Tibljaš iz Hrvatske.

Na dvodnevnom sastanku raspravljane su sljedeća pitanja važna za rad Sekcije:

Status članstva - dolazeći i odlazeći članovi Stalnog odbora, izborna pravila.

Ove godine dolazi do većih promjena u sastavu Stalnog odbora, nekima ističe drugi termin, neki napuštaju Odbor nakon isteka prvog termina jer za drugi nisu nominirani, a čak 8 novih (mahom mladih) članova ulazi u Odbor (uglavnom iz zemalja čiji članovi napuštaju Odbor). Ukupan broj članova Odbora nakon ljetnog reizbora iznositi će 18.

Dogovoreno je da stari članovi Odbora u Oslu preuzmu ulogu mentora pojedinačnih novih članova, kako bi oni već na prvoj konferenciji (koja je obično zbog svoje složenosti prekonfuzna za novake) shvatili smisao rada Odbora, Sekcije i IFLA-e.

Posljednje pripreme Stavanger pretkonferencije (10.-11. kolovoza 2005.)

Norveška članica Odbora, Leikny Haga Indergaard, izvrsno je obavila veći dio priprema za stavangersku konferenciju, a dogovoreni su i ostali detalji koji moraju biti doručeni za konferenciju (u kojima sudjeluju ostali

članovi Odbora). Tema pretkonferencije je: *Public Libraries - from Public Education to what? Designing the new strategies for Public Paradises to Children and Young Adult*. Pretkonferencija se ostvaruje u suradnji s IFLA-inom Sekcijom za narodne knjižnice.

Posljednje pripreme za konferenciju u Oslu (13.-18. kolovoza 2005.)

Konferencija u Oslu bit će u znaku 50. obljetnice rada Sekcije knjižnica za djecu i mlade, pri čemu će se održati i radno-svečana sesija pod naslovom *Usluge za djecu i mlade, putovanje kroz prošlost, sadašnjost i budućnost* i prezentacija najboljih praksi dječjih knjižnica diljem svijeta.

Uz ove ključne točke dnevnog reda raspravljalo se o trenutnim i nadolazećim projektima Sekcije (prijevodi smjernica, mrežne stranice, primjeri "najbolje prakse" na mreži, suradnji s drugim organizacijama (IBBY, Unicef, ICDL), pravilniku o djeci na internetu, mogućim budućim projektima), prijedlozima Sekcije za ALMA-u (Astrid Lindgren Memorial Award), o planovima i programu konferencija u Seoulu (2006.) i Durbanu (2007.). Također je odlučeno da Stalni odbor Sekcije nominira Marian Koren za nagradu *IFLA Medal*.

Polugodišnji sastanci uvijek su sjajna prilika da članovi odbora iz različitih zemalja svijeta posjete neku reprezentativnu knjižnicu domaćina, ovaj put bila je to Knjižnica Elsa Morante (Ostia, Lido). Knjižnica ima dugu tradiciju, nudi uobičajene knjižnične usluge, ima zasebnu medijateku, ali i posebnu knjižaru i suvenirnicu. Dječji odjel potrudio se predstaviti djelićem programa iz poznatog projekta *Rođeni za čitanje (Nati per leggere)* u kojem mladi volonteri (prethodno istrenirani u školi glume) jednom na tjedan čitaju priče predškolicima od čega zapravo nastaju prave male predstave.

Zahvaljujući vrijednoj i efikasnoj ekipi Stalnog odbora koja se odazvala polugodišnjem sastanku u Rimu, i predsjednici Sekcije koja ne raspušta *sabor* dok ne ostvari misiju, i ovaj je sastanak bio veoma uspješan ostavljajući Stavangeru i Oslu da to i dokažu.

V. Tibljaš
veremat@net.hr

Sastanak Vijeća EBLIDA-e (Cork, 13. i 14. svibnja 2005.)

U irskom gradu Corku, kulturnoj prijestolnici Europe u 2005. godini, održan je 13. i 14. svibnja 2005. godišnji sastanak Vijeća EBLIDA-e. Ova je godina za EBLIDA-u bila izborna, jer je trebalo izabrati novoga predsjednika za razdoblje 2005.-2007. godine. Kandidati su bili dosadašnji predsjednik, Jan Ewout van der Putten iz Nizozemske udruge narodnih knjižničara, i Pedro Hípola iz Saveza španjolskih knjižničarskih i dokumentalističkih udruga, inače profesor bibliotekarstva na Sveučilištu u Granadi. S jednim glasom prednosti pobijedio je dosadašnji predsjednik, koji će i iduće dvije godine voditi EBLIDA-u.

Međunarodna konferencija *Pristup informacijama: knjižnice, privatnost i vlada*

(Haag, 18. ožujka 2005.)

Osamnaestog ožujka 2005. održana je u prostorijama Kraljevske knjižnice u Haagu međunarodna konferencija pod naslovom *Pristup informacijama: knjižnice, privatnost i vlada*.

Konferenciju je organizirala Udruga nizozemskih narodnih knjižnica, zabrinuta zbog mogućeg uvođenja restriktivnijih zakonskih propisa, koji bi mogli znatno ograničiti slobodu pristupa korisnicima nizozemskih knjižnica i ugroziti privatnost pri traženju informacija i građe.

U uvodnom su dijelu konferencije pozvani izlagači bili Kay Raseroka, predsjednica IFLA-e, Keith Fiels, izvršni direktor ALA-e, i Aleksandra Horvat, predstavnica HKD-a. K. Raseroka je govorila o mogućoj ulozi IFLA-e u lobiranju za knjižnice, K. Fiels o iskustvima koja ima ALA s poznatim zakonom *The Patriot Act* u SAD-u, dok je A. Horvat prikazala kako su dosad knjižničarska zajednica i knjižničarsko društvo u Hrvatskoj pratili donošenje Zakona o pravu na pristup informacijama i Zakona o zaštiti osobnih podataka u Hrvatskoj. Nakon izlaganja predavači su odgovarali na pitanja nizozemskih knjižničara.

Drugi je dio konferencije vođen na nizozemskom jeziku, pa je stranim predavačima za to vrijeme pružena prilika da razgledaju Haag i Leiden i njihove muzeje, među kojima se svakako ističu poznati Mauritshuis, u kojemu su izložena neka od najljepših Rembrandtovih i Vermeerovih djela, te Etnografski muzej u Leidenu koji jasno pokazuje bogatstvo Nizozemske kao nekadašnje kolonijalne zemlje. Poseban je doživljaj bio šetnja obalom sivoga i valovitoga Sjevernoga mora u Scheveningenu.

A. Horvat
ahorvat@ffzg.hr

Vijesti iz EBLIDA-e

Sastanak Vijeća počeo je izazovnim predavanjem Toma McCarthyja, pisca i knjižničara, koji je današnju poziciju knjižničara u zemlji koja pripada Europskoj uniji opisao kao "dnevnu borbu da se bude Europljaninom". McCarthy je istaknuo dobrobit koju je izbor Corka za kulturnu prijestolnicu Europe donio gradu i posebno spomenuo prijevode poezije s različitih europskih jezika koji su objavljeni u nizu *Europski prijevodi* te organizirana gostovanja irskih pjesnika i autora u baltičkim zemljama. Važnost knjižničara McCarthy vidi u njihovoj vezi sa svim slojevima građanstva koje uslužuju, a koje knjižničari često nisu ni svjesni. Po njegovu mišljenju, ulazak Irske u Europsku uniju pomogao je toj siromašnoj zemlji s

visokom stopom emigracije da ponovno stekne povjerenje u budućnost.

Vijeće je usvojilo godišnji izvještaj o radu i financijski izvještaj, a živo se raspravljalo i o planu rada. No najzanimljiviji se dio rada odvijao u skupinama za raspravu, kojih EBLIDA ima nekoliko. To su: skupina o autorskom i srodnim pravima, o stručnom obrazovanju, o kulturi u EU-u, o pitanjima vezanim uz WTO i pravne propise EU-a, te nedavno osnovana skupina za raspravu o pitanjima vezanima uz ustroj i članstvo EBLIDA-e.

Sudjelovala sam u razgovorima vođenim u Skupini za stručno obrazovanje knjižničara, na kojima je istaknuto da se već u početnom školovanju knjižničari trebaju i politički obrazovati, tj. pripremiti za kasnije zadaće utjecanja na politiku prema knjižnicama. Za budućnost knjižničara u Europi važno je dobro organizirati sustav priznavanja kvalifikacija za obavljanje stručnih poslova. Naglašeno je da treba istražiti sadašnje stanje u stručnom obrazovanju u pojedinim zemljama i izraditi zajedničku izjavu o minimalnoj razini vještina i osposobljenosti koje knjižničar mora imati da bi mogao obavljati stručne poslove. Tu bi izjavu trebalo vezati uz Bolonjski proces. Razgovaralo se i o tome tko bi trebao preuzeti odgovornost za priznavanje osposobljenosti te bi li to trebala biti državna tijela ili bi proces izdavanja svjedožbi o osposobljenosti trebao biti uređen kao dobrovoljan. Ove će se jeseni Skupina ponovno sastati kako bi dogovorila načela na kojima bi se stručna izobrazba mogla usuglasiti na europskoj razini.

Posebna je pozornost na sastanku Vijeća posvećena pojmu "zajedničkog kulturnog prostora" i opravdanosti i održivosti njegova značenja. Unatoč prošlogodišnjoj izjavi predsjednika Europske komisije, Manuela Barrosa, da "kultura veže Europljane", sve se europske vlade ne slažu oko toga što je "europska kultura". Usto, sadašnji proračun EU-a za kulturu od 34 milijuna eura, ili 7 centi po stanovniku, otprilike jednak proračunu nekog srednje velikog europskog grada, smatra se nedovoljnim. Inicijativu, kojom se predlaže povećanje proračuna za kulturu na 315 milijuna eura, ili 70 centi po stanovniku, pokrenuli su Europska kulturna fundacija i Europski forum za umjetnost i kulturnu baštinu. Hoće li inicijativa biti prihvaćena ovisi o vladama pojedinih zemalja članica EU-a, koje moraju prihvatiti cjelokupan proračun EU-a za razdoblje 2007.-2013. godine.

Sljedeći će se godišnji sastanak Vijeća EBLIDA-e održati u Budimpešti.

A. Horvat
ahorvat@ffzg.hr

Treće savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (Topusko, 14.-16. travnja 2005.)

U organizaciji Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Sekcije za narodne knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva i Narodne knjižnice i čitaonice Sisak u Topuskom je od 14. do 16. travnja 2005. godine održano Treće savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj pod nazivom *Sustav narodnih knjižnica - bitna sastavnica informacijske infrastrukture Hrvatske u 21. stoljeću.*

Program savjetovanja odvijao se u nekoliko dijelova. U prvom, plenarnom dijelu, čuli smo izlaganja Jensa Thorhauga, direktora *Danish National Library Authorityja*, i prof. dr. sc. Tatjane Aparac-Jelušić, a govorili su o ulozi narodnih knjižnica u društvu znanja kao i u nacionalnom knjižničnom sustavu. Jasna Jednačak predstavila je mrežu narodnih knjižnica Sisačko-moslavačke županije, a posebno se osvrnula na ubrzani razvoj u posljednjih desetak godina.

U drugome su dijelu predstavljeni knjižnični informacijski sustavi koji se koriste u hrvatskim narodnim knjižnicama: CROLIST, MEDVED, METEL, OSA i ZAKI, a nakon toga i IFLA-ine smjernice za AV i multimedijalnu građu.

Drugi dan savjetovanja započeo je Okruglim stolom *Programi naši svagdanji...*, u kojemu su osim predstavnika tvrtki - proizvođača knjižničnih softvera i izlagača plenarnog dijela, sudjelovali i predstavnici Ministarstva kulture, Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Zavoda za unapređenje školstva, SRCA i ravnatelji županijskih matičnih knjižnica. Potom je otvorena kratka rasprava o nacrtu Strategije razvoja narodnih knjižnica u RH koja se nastavlja putem interneta. Savjetovanje je završilo bogatom burzom knjižničnih programa koja postaje tradicionalnim događanjem godišnjih savjetovanja za narodne knjižnice.

Više od 160 sudionika svojom je nazočnošću i aktivnim sudjelovanjem u raspravama pokazalo da je

odabrana tema zanimljiva i aktualna te da su knjižnični informacijski sustavi, kao dio informacijske infrastrukture cijeloga društva, važan segment narodnog knjižničarstva.

J. Slobodanac
jslobodanac@nsk.hr

7. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica: Partnerstva u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama

(Opatija, 21. - 23. travnja 2005.)

Već tradicionalno, i ove godine je krajem travnja u Opatiji održan skup specijalnih i visokoškolskih knjižnica, a tema je bila *Partnerstva u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama*. Ovo je već sedmi skup koji se organizira, a drugi otkako su uključene i visokoškolske knjižnice - jer od prošle godine djeluju zajednički u istoimenoj sekciji unutar HKD-a.

Skup su zajednički organizirali Sekcija za specijalne i visokoškolske knjižnice HKD-a, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Knjižničarsko društvo Rijeka i Sveučilišna knjižnica iz Rijeke. Ove ga je godine posjetilo više od 110 knjižničara, a rad se odvijao kroz 13 pozvanih izlaganja stranih i domaćih predavača, 17 posterskih izlaganja i tribinu pod naslovom "Knjižničari - suradnici u nastavi". U tribini, koju su organizirale visokoškolske knjižnice, aktivno su sudjelovale prof. dr.sc. Aleksandra Horvat, dr.sc. Maja Jokić, dr.sc. Jelka Petrak, mr.sc. Tamara Krajina i Edita Bačić. Aktualnost teme tribine potvrđen je prisustvom i aktivnim sudjelovanjem velikog broj sudionika.

Izlaganja su održali, prema redosljedu u programu: dr.sc. Josip Stipanov, dr.sc. Bill Simpson (VB), Vilenka Jakac-Bizjak (Slovenija), mr.sc. Marina Mihalić, Elisabeth Simon (Njemačka), dr.sc. Maja Jokić, Goran Škvarč, dr.sc. Robert Goehlert (SAD), Senka Tomljanović, Blaženka Peradenić-Kotur, mr.sc. Ivo Tokić i mr.sc. Alisa Martek.

U sklopu skupa je predstavljeno i novo, englesko izdanje knjige dr. sc. Daniele Živković *The Electronic Book*. Na skupu je, osim Školske knjige, sudjelovalo nekoliko stranih predstavnika izdavača (Elsevier, Wiley, Blackwell, Info Technology Suppley i EBSCO), koji su predstavili svoja elektronička izdanja i nove usluge.

Posljednjeg je dana organizirana stručna ekskurzija na otok Cres kojoj se odazvala većina prisutnih sudionika.

Na skupu su doneseni sljedeći zaključci koji se odnose na rad skupa, ali i na stanje specijalnog i visokoškolskog knjižničarstva u Hrvatskoj, na zajedničke probleme i ciljeve:

- Predlaže se osnivanje knjižničnog konzorcija u kojem će biti ravnomjerno zastupljeni predstavnici sveučilišnih knjižničnih sustava i sustava organiziranih po znanstvenim područjima. Knjižnični konzorcij treba biti središnje mjesto gdje se predlaže i provodi politika knjižnične djelatnosti u sustavu znanosti i obrazovanja RH.

- Zaključeno je da knjižnice nisu prepoznate kao partneri, naročito kada su u pitanju specijalne knjižnice koje djeluju u sastavu gospodarskih subjekata, što dovodi do smanjenja broja knjižnica, ili nije prepoznat njihov značajan doprinos u gospodarskom razvitku zasnovanom na znanju.

- Naglasak je stavljen na status sveučilišnih knjižnica unutar Sveučilišta, a kao dobar primjer cjelovite integracije knjižnične djelatnosti u Sveučilište (priznavanjem statusa ravnopravne sastavnice Sveučilišta, sudjelovanjem ravnatelja knjižnice u Senatu, uvrštavanjem knjižničnih projekata u zajednički program koji provodi Sveučilište i dr.) prepoznata je Sveučilišna knjižnica u Rijeci. Istaknuto je da su i ostale sveučilišne knjižnice napravile znatne pomake u približavanju i ostvarivanju zadanih ciljeva.

- Istaknuta je potreba za suradnjom sa sveučilišnim nastavnicima pojedinih fakulteta u planiranju i realizaciji nastavnih programa i njihovom izvođenju, kao jamstva kvalitete visokog obrazovanja. Odlučeno je uputiti dopis od strane HKD-a nositeljima rada u visokom školstvu, u kojima ih treba podsjetiti na ulogu visokoškolskih knjižnica i njihovo uključivanje u izvođenje nastavnog programa, a temeljem Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

- Predloženo je osnivanje Radne skupine u okviru Sekcije za specijalne i visokoškolske knjižnice HKD-a, koja bi istražila praksu zemalja članica EU-a koje imaju više iskustava u provođenju bolonjske reforme, s ciljem utvrđivanja uloge knjižničara u obrazovnom procesu. Rezultate istraživanja navedena radna skupina izložit će HKD-u i HKV-u radi implementacije istoga u zakone koji reguliraju knjižničarstvo i visoko školstvo.

- Tijekom 2005. godine nastojat će se intenzivnije obrazovati knjižničare u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama za javno zagovaranje knjižničarske struke.

- Tijekom godine pratit će se provedba ovih zaključaka, a na sljedećem će se skupu ocijeniti njihovo provođenje.

- Objavit će se zbornik radova 7. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica. Radovi trebaju zadovoljiti kriterije za objavljivanje, s napomenom da će radovi biti recenzirani.

Irena Pilaš
ipilas@nsk.hr

Alisa Martek
alisa.martek@igi.hr

Open Waters – Open Sources – 11. EURASLIC-konferencija

(Split, 3.- 6. svibnja 2005.)

U splitskom je hotelu Marjan od 3. do 6. svibnja održana EURASLIC konferencija. Konferencija se održava od 1988. svake dvije godine u nekoj od zemalja članica EURASLIC-a (European Association of Aquatic Sciences Libraries and Information Centres). Riječ je o neprofitabilnoj udruzi europskih knjižnica i informacijskih centara čiji je glavni zadatak prikupljanje i diseminacija publikacija vezanih za oceanologiju i hidrologiju. Ova je konferencija održana pod nazivom *Open Sources - Open Waters*, a poslove organizacije vodile su Knjižnica Instituta Ruđer Bošković (IRB) iz Zagreba te Knjižnica Instituta za oceanografiju i ribarstvo (IZOR) iz Splita. Konferenciji je prisustvovalo više od pedeset knjižničara iz gotovo svih europskih zemalja: Italije, Belgije, Velike Britanije, Francuske, Njemačke, Poljske, Rusije, Estonije, Ukrajine i Grčke.

Konferencija je trajala četiri dana, a posljednji je dan bio predviđen za izlete.

Prvi je dan protekao u izlaganju postera i međusobnom upoznavanju i druženju sudionika. Drugog je dana konferencija i službeno otvorena uvodnim predavanjima i pozdravima dobrodošlice J. Haspeslagha, predsjednika EURASLIC-a, I. Marasović, ravnateljice IZOR-a, i J. Stojanovski, voditeljice Knjižnice IRB-a. Uslijedila su predavanja na temu otvorenog pristupa znanstvenim informacijama s osvrtom na stanje u Hrvatskoj, Poljskoj, Francuskoj, Ukrajini i Velikoj Britaniji. Zaključeno je da unatoč sve većoj prisutnosti interneta, znanstvene informacije postaju sve nepristupačnije ponajprije zbog skupoće znanstvenih časopisa i baza. Kao moguće rješenje nudi se stvaranje otvorenih arhiva koji bi ponovno ojačali komunikaciju među znanstvenicima. Uslijedila su izvješća knjižnica Rusije, Norveške, Belgije, Ukrajine, Francuske i Velike Britanije, nakon čega je uslijedila opuštajuća videoprezentacija bogatstava

jadranskog podmorja. U završnom je dijelu, prije predavljanja postera, Anita Marušić predstavila hrvatski znanstveni časopis *Acta Adriatica* u izdanju Instituta za oceanografiju i ribarstvo, Split. Dan je završio turističkim vođenjem kroz Split i posjetom IZOR-u.

Sljedeći je dan započeo predavanjem Marca Goovaerts o projektu OdinAfrica koji je pokrenut s ciljem razvijanja knjižnične infrastrukture u Africi, a danas se orijentira na osiguravanje pristupa elektroničkim publikacijama i stvaranja arhiva za oceanografiju. U nastavku je Ian McCollouch predstavio svoj rad o ulozi knjižničara u diseminaciji informacija o stanju u okolišu. Prije radionica predstavljen je još jedan hrvatski časopis s cjelovitim tekstom dostupnim na internetu - *Croatian Medical Journal*. U popodnevnom su dijelu paralelno održane tri: European Countries in Economic Transition, Freshwater Libraries, Mediterranean Special Interest Group. S radionicama se nastavilo i sljedeći dan; održane su tri nove radionice: Open Access Secondary Resources for Better Access to Scientific Information, ECET Union Catalogue, Why Become an ASFA partner? U podnevnom su dijelu održana predavanja o MADAS-bazi podataka razvijenoj na IZOR-u koja prkupa podatke dobivene oceanografskim istraživanjima te predavanje Baligand Marie Pascal o ulozi knjižničara i potrebnim vještinama u digitalnom okruženju. Na kraju su podnesena preostala izvješća iz Litve, Bugarske i Njemačke, a voditelji radionica ukratko su izvijestili o zaključcima radionica. Time je radni dio konferencije bio završen. Subota je bila predviđena za izlet na rijeku Cetinu.

Konferencija je bila vrlo dobro organizirana te je protjecala u ugodnoj atmosferi, što je omogućilo zbližavanje sudionika i stvaranje kontakata sa knjižnicama istog i sličnog profila. Iako će do potpune dostupnosti svih znanstvenih informacija sasvim sigurno proći još dosta vremena, ovakvi su skupovi dobra prilika za upoznavanje s ostvarenim te promicanjem te ideje među knjižničarima.

D. Erman

danijela.erman@cim.irb.hr

Kalendar održavanja skupova HKD-a

Hrvatsko knjižničarsko društvo u 2005. godini organizator je ili suorganizator sljedećih skupova:

- Međunarodni znanstveni skup povodom 100-te obljetnice rođenja dr. Eve Verone (Zagreb, 17.-18. listopada 2005.)
- 9. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnost suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture* (Poreč, studeni 2005.)
- 5. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama *Slobodan pristup informacijama i doživotno učenje* (Zagreb, 10. prosinca 2005.)

Detaljnije obavijesti o skupovima, kao i njihovi programi bit će objavljeni na mrežnim stranicama Društva (<http://www.hkdrustvo.hr>).

Međunarodni skup u čast 100-godišnjice rođenja Eve Verone (Zagreb, 17.-18. studenoga 2005.)

Cilj je skupa odavanje počasti dr. Evi Veroni, svjetski poznatoj teoretičarki iz područja katalogizacije i autorici *Pravilnika i priručnika za izradbu abecednih kataloga*. Na skupu će se također istražiti načini nastavka njezina rada, te mogućnosti primjene univerzalne bibliografske kontrole u okruženju informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Programski odbor
Diana Polanski, Robert Ravnić - Hrvatsko knjižničarsko društvo
Dorica Blažević, dr.sc. Mirna Willer - Nacionalna i sveučilišna knjižnica
mr.sc Ana Barbarić - Filozofski fakultet u Zagrebu

Obavijest o prijavi sudjelovanja bit će **15. lipnja** objavljena na mrežnim stranicama Hrvatskoga knjižničarskoga društva (www.hkdrustvo.hr).

A. Barbarić
ana.barbaric1@zg.htnet.hr

PRELIMINARNI PROGRAM

Četvrtak, 17. studenoga 2005.

- I. Uvodni dio
1. **dr.sc. Aleksandra Horvat** – Eva Verona i nacionalni kataložni pravilnik
2. **Ljiljana Hadži Boškova** – Nastanak *Pravilnika i priručnika za izradbu abecednih kataloga*
3. **Jože Kokole** – Automatizacija kataloga
4. **dr.sc. Dora Sečić** – Povijesni radovi dr. Eve Verone
- II. Međunarodni kataložni standardi i nacionalni pravilnici
1. **mr.sc. Dorothy McGarry** – Razvoj ISBD-a
2. **Eeva Murtomaa** – Uvjeti za funkcionalnost bibliografskih i preglednih zapisa
3. **dr.sc. Mirna Willer** – Načela kataloga
4. Smjer razvoja nacionalnih kataložnih pravilnika
Françoise Bourdon (Francuska)
Mauro Guerrini (Italija)
Gudrun Henze (Njemačka)
Regina Varniene (Litva)
Ime predavača iz zajednice AACR bit će objavljeno naknadno.

Petak, 18. studenoga 2005.

- III. Analiza primjene *Pravilnika i priručnika za izradbu abecednih kataloga*
1. Izbor i oblik odrednica
- a. **Tomica Vrbanc** – Autorstvo novih vrsta knjižnične građe
- b. **Diana Polanski i Robert Ravnić** – Pseudonimi kod individualnih i korporativnih autora
- c. **mr.sc. Ana Barbarić** – Odrednice serijskih publikacija
- d. **mr.sc. Žaneta Baršić-Schneider** – Formalne odrednice
2. **Dorica Blažević** – Uloga i sadržaj preglednog zapisa
3. Kataložni opis s posebnim osvrtom na knjižničnu građu koja nije obuhvaćena *Pravilnikom*
- a. **Sofija Klarin** – Surogati i različite vrste medija
- b. **Jasenka Zajec** – Omeđena i neomeđena građa
- c. **Sanja Vukasović-Rogač** – Katalogizacija filmova i AV-građe
- d. **Tanja Buzina** – Katalogizacija mrežne građe

KOTIZACIJA

Kotizacija u iznosu od **100 €** uplaćuje se do **30. rujna 2005.** na žiro račun Hrvatskoga knjižničarskoga društva: 2360000-1101451830, Zagrebačka banka, s naznakom "Prijava za Skup Eva Verona".

Nakon 30. rujna kotizacija iznosi **150 €**.

Prijave sudjelovanja se primaju online na mrežnim stranicama Hrvatskoga knjižničarskoga društva (www.hkdrustvo.hr). Prijaviti se možete i na adresu hkd@nsk.hr s naznakom u polju *Subject* "Prijava za Skup Eva Verona" (Tel./Faks +385 (0)1 615 93 20).

PRIJAVNICA za Međunarodni skup u čast 100-te godišnjice rođenja Eve Verona Zagreb, 17.-18. studenoga 2005.

Prezime: _____ Ime: _____

Ustanova: _____ MB/JMBG: _____

Adresa: _____

Tel./Faks: _____ e-mail: _____

Dodatne informacije biti će objavljene uz drugi poziv u rujnu 2005.

Utjecaj lokalnih kulturnih ustanova – radionica međunarodnog projekta CALIMERA

(Manchester, VB, 18. veljače 2005.)

Na Manchester Metropolitan Universityju, Manchester, VB, održana je u sklopu projekta CALIMERA (CALIMERA = Cultural Applications: Local Institutions Mediating Electronic Resource Access, www.calimera.org) ekspertna radionica pod nazivom *Utjecaj lokalnih kulturnih ustanova* kao dio napora na snimanju stanja i poticanju razvoja lokalnih kulturnih ustanova diljem Europe u uvjetima globalnog informacijskog društva.

Cilj radionice je bio okupiti iskustva i dostignuća o mjerenju i mjerama utjecaja lokalnih kulturnih ustanova - arhiva, knjižnica i muzeja, te identificirati prijeko potrebne korake s ciljem izgradnje i postizanja boljeg i sveobuhvatnijeg sustava mjerenja učinka na ovom području.

U radu radionice je sudjelovalo 15 stručnjaka iz Europe i SAD-a. U uvodnom dijelu radionice su predstavljena iskustva i postojeći sustavi mjerenja uspješnosti djelovanja kulturnih ustanova u pojedinim europskim zemljama. Većina sustava težište stavlja na područje utjecaja vezano uz službe i pojedince.

Istaknuta su sljedeća iskustva:

- radovi Istraživačkog centra za muzeje i galerije Sveučilišta u Leicesteru, VB, o društvenom utjecaju arhiva i muzeja
- niz studija Norveškog zavoda za archive, knjižnice i muzeje o posjetiteljima muzeja iz 2002. godine
- studije o društvenom utjecaju službi i usluga za djecu u beogradskim gradskim knjižnicama
- međusektorski program *Inspiring Learning for All* Muzejskog, knjižničnog i arhivskog savjeta, VB.

Istaknuti su problemi vezani uz ove studije, kao i pitanja mjerenja uspješnosti u cjelini: nedostatak cjelovitih istraživanja i sustava mjerenja, zatvorenost u nacionalne i/ili sektorske granice, skromni pokušaju unutareuropskog povezivanja i suradnje, korisnost postojećih sustava za lokalne ustanove, ali mala korisnost za preglede na nacionalnoj razini, odsustvo ekonomskih pokazatelja u postojećim studijama, odsustvo konceptualnih i deskriptivnih modela vezanih uz pitanja interakcije između arhiva, knjižnica i muzeja i dr. Ukazano je na razvoj novih sustava mjerenja vezanih uz pitanja mjerenja obrazovnog utjecaja AKM-zajednice, naročito u svezi GLO (generic learning outcomes) metodološkog pristupa, kao i sustava vezanih uz utjecaj osoblja i sl.

Nakon rasprave doneseni su sljedeći zaključci i preporuke:

- potrebno je potaknuti izradu robusnih deskriptivnih i konceptualnih okvira za mjerenje utjecaja koristeći postojeća iskustva i dobre prakse s ciljem definiranja suodnosa između službi i usluga s jedne strane i aktivnosti korisnika s druge

- primjeri dobre prakse sporo prelaze nacionalne i sektorske granice, te je potrebno pristupiti izradi jedinstvene referentne baze

- treba potaknuti razvoj sustava zasnovanih na primjerima dobre prakse prenoseći postojeća iskustva razvijenih sredina u manje razvijene

- standardizacija na ovom području ne bi trebala biti kratkoročni ili srednjoročni cilj, jer bi to po ocjeni sudionika bilo previše dugotrajno i skupo; nasuprot tomu trebale bi se razvijati metodologije za pojedina područja kao putokaz drugima

- potrebno je voditi računa o posebnostima arhiva, knjižnica i muzeja u odnosu na pojedina pitanja mjerenja učinka u tim djelatnostima

- pri izradi budućih modela i sustava potrebno je osigurati suradnju između relevantnih istraživačkih grupa, ustanova, vladinih ureda i dr. na području cijele Europe; Europska komisija bi trebala zauzeti ključno mjesto u ovim aktivnostima osiguravajući svojim odlukama uvjete za suradnju između navedenih potencijalnih partnera, što bi u konačnici pridonijelo boljoj dostupnosti kulturnih informacijskih izvora na području cijele Europe.

D. Katalenac
dkata@gskos.hr

Posjet nizozemskim narodnim knjižnicama

(28. veljače - 6. ožujaka 2005.)

U okviru programa *Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama* u kojem, osim HKD-a i deset naših regionalnih knjižničarskih društava, sudjeluje i Nizozemsko udruženje narodnih knjižnica (Netherlands Public Library Association - NPLA) te vezano uz *twinning* program koji su HKD i NPLA dogovorili 2003., od 28. veljače do 6. ožujka predstavnice naših knjižničarskih društava, Alemka Belan-Simić, predsjednica HKD-a, Dajana Brunac iz Društva knjižničara Zadar, Vesna Mihanović iz Društva knjižničara u Splitu, Andreja Silić iz Knjižničarskog društva Rijeka i Mirjana Unković iz Društva bibliotekara Istre te Ana Barbarić s Katedre za bibliotekarstvo u Zagrebu, boravile su u Nizozemskoj. U većem dijelu obilaska i edukacije u nizozemskim narodnim knjižnicama grupi su se pridružili i Daniela Petrić i Mario Zovko iz Knjižnice "Fran Galović" u Koprivnici te Suzana Knežević iz knjižnice "Franjo Marković" u Križevcima.

Pri planiranju edukacijskog putovanja ponajviše smo se željeli upoznati s funkcioniranjem nizozemskog sustava narodnih knjižnica te tehnološkom i drugom podrškom koja im je na raspolaganju kao i uslugama koje knjižnice pružaju korisnicima. Zanimala nas je i organizacija infopunktova Europske unije u državi, izvornoj članici jedne od tri europske zajednice.

Program je obuhvatio posjet i predavanja u:

- NPLA-u - Nizozemskom udruženju narodnih knjižnica

- Središnjoj narodnoj knjižnici u Den Haagu i ogranku Schilderswijk
- NBD Biblionu - nacionalnom opskrbnom centru za narodne knjižnice
- Središnjoj narodnoj knjižnici u Rotterdamu i ogranku Delfshaven
- PBC Drenthe - regionalnom knjižničnom centru
- Središnjoj narodnoj knjižnici u Assenu
- Narodnoj knjižnici u Westerborku
- Središnjoj narodnoj knjižnici u Emmenu
- Sluziger Kulturhusu
- Središnjoj knjižnici u Utrechtu i područnoj knjižnici Hooggraven.

Knjižnice u velikim gradovima

U gradovima koje smo posjetili postoji jedinstvena mreža knjižnica, koju čini središnja knjižnica i brojne područne knjižnice, odnosno ogranci, te bibliobusna služba. U Den Haagu i Rotterdamu središnje knjižnice su u novim, višekatnim i nama nezamislivo velikim prostorima, a Utrecht upravo planira izgradnju nove knjižnice.

Prostori i oprema

Nizozemske narodne knjižnice smještene su uz trgove, tržnice ili trgovačke centre u prostranim, svijetlim, dobro opremljenim i sigurnim prostorima. Prostori knjižnica, i u gradovima i u ruralnim sredinama, su otvoreni, uglavnom bez pregradnih zidova, opremljeni laganim i mobilnim namještajem. Trend niskih polica, visine oko metar i pol, sve je zastupljeniji, a mnoge su police, kao i stalci za novine i časopise, korita za slikovnice te stolovi, na kotačima. Podovi su u najvećem broju knjižnica pokriveni kaučukom. U svim knjižnicama

korisnik može uz police sjesti, negdje na udobnu fotelju ili dvosjed, a negdje na nastavak donje police ili običnu plastičnu stoličicu te čitati ili prelistavati knjige. U svim knjižnicama su postavljena zaštitna vrata ili videonadzor. Signalizacija je vidljiva i jasna, i korisnik se lako može snaći i u najvećim knjižnicama.

Oprema i razmještaj građe prilagođen je prosječnom korisniku - sva je beletristika i popularna literatura obilježena jedinstvenom oznakom žanra, odnosno područja, a popisi s objašnjenjem oznaka nalaze se u knjižnici na vidljivom mjestu, ali i na *bookmarkerima* i drugim materijalima. Često je građa na različitim medijima predmetno okupljena, pa su na okupu knjige, CD-ROM-ovi, videokasete koje se odnose na istu temu. Glazbena zbirka je u svim knjižnicama izdvojena. Literatura za djecu je okupljena na policama na kojima je jasno naznačeno kojem je uzrastu namijenjena. Na policama su samo nove publikacije, dok se one manje tražene izdavaju ili prodaju korisnicima po popularnoj cijeni (npr., 0,50 ili 1€ za dječje slikovnice). U svim knjižnicama su korisnicima na raspolaganju brojna računala s mogućnošću besplatnog pretraživanja kataloga i raznovrsnih baza podataka koje izrađuju knjižnice te uz naplatu za pristup internetu.

Usluge

Najveći je broj programa namijenjen promicanju čitanja i pismenosti te izradi edukativnih i informativnih, mrežno dostupnih programa. Za najmlađe su razvijene posebne aplikacije s gostoljubivim sučeljima koja mogu lako pretraživati.

Narodna knjižnica je uistinu informacijski centar lokalne zajednice, u njoj se mogu naći informativni materijali o svim događanjima u gradu ili ruralnom području, obavijesti i letci različitih udruga. Knjižnice zajedno s drugim institucijama izgrađuju mrežne stranice stvarajući lokalni portal te nudeći svoje usluge i na komercijalnom tržištu. U svim knjižnicama uz zaposlene na puno ili pola radnog vremena radi i velik broj volontera (osim u Središnjoj narodnoj knjižnici u Den Haagu, gdje zbog dogovora sa sindikatom nije dopušten volonterski rad).

Sučelje za najmlađe u Knjižnici u Utrechtu.

Dobra je suradnja sa školama, pa svako dijete do 12 godina mora najmanje četiri puta posjetiti knjižnicu. Tijekom organiziranih posjeta održavaju se različiti programi, pa i čitanje priča za najmlađe. U knjižnicama se provodi nacionalni program za poticanje čitanja - Dječji žiri, u kojem djeca ocjenjuju knjige, daju komentare i biraju najknjigu, te Tjedan dječje knjige, obično u listopadu, kad se pod pokroviteljstvom kraljevske obitelji održavaju javna čitanja, susreti s autorima, proglašavaju se najčitanije knjige i autori.

U Nizozemskoj useljenici čine znatan postotak stanovništva, posebice u većim gradovima. Mnogo je Turaka, Kineza, Marokanaca, Indonežana i dr. Knjižnice u naseljima gdje je značajan broj pripadnika neke manjine nude knjige i časopise te mrežne stranice na jeziku manjine, a pripremaju i programe za manjinske grupe u suradnji s vrtićima, školama, centrima za socijalni rad, udrugama za emancipaciju žena i dr. U knjižnicama odrasli mogu učiti nizozemski, računalno se opismenjivati, a djeci se nudi pomoć pri izradi domaćih zadaća. Na jezicima manjina pripremaju se informacije o socijalnom i zdravstvenom osiguranju, zapošljavanju, stjecanju državljanstva i sl., a dostupne su i na mrežnim stranicama.

Upis za djecu do 16 godina je besplatan, pa 90% djece koristi knjižnice. Za ostale postoje različite kategorije članarina, o čijoj visini ovisi broj i visina naknade za posudbu AV i elektroničke građe, ali i knjiga, ako je riječ o većem broju nego što je predviđeno članarinom. Knjižnice naplaćuju i druge usluge - fotokopiranje, pretraživanje interneta, skeniranje ili ispis i sl.

Informatizacija

Caffe-čitaonica

Sve su knjižnice automatizirane i zajednički programi se sustavno razvijaju. Automatizirana mreža knjižnica u Nizozemskoj postoji od 1993., od 1997. sve knjižnice imaju vezu na internet, a od 1998. i e-kataloge. U upotrebi je 7 knjižničnih softvera, svi su kompatibilni i konverzija zapisa se može napraviti pritiskom na jednu tipku. Narodne knjižnice nude knjižnične usluge i školama, pa je s tim ciljem 1999. razvijen **Educat**, online obrazovni

program za učenike. Godine 2001. u svakoj je općini uspostavljena elektronička učionica u kojoj se održavaju i internet-radionice. Od 2003. djeluje digitalna informacijsko-referalna služba **al@din**, u koju su uključene brojne knjižnice, koja se duhovitim promidžbenim porukama promovira i na TV-postajama, a najviše je upita mladih korisnika. Godine 2004. je razvijen i specijalizirani pretraživač **G!ds** (Aquabrowser). U brojnim se knjižnicama uvodi Radio Frequency Identification (RFID) tehnologija, ali trenutno samo dvije knjižnice imaju RFID-servis za samorazduživanje.

Nizozemsko udruženje narodnih knjižnica

Naš smo posjet započeli posjetom i predavanjem u prostorima našeg domaćina, Nizozemskog udruženja narodnih knjižnica (www.debibliotheken.nl), čije je sjedište u Den Haagu, u istoj zgradi u kojoj je i sjedište EBLIDA-e. Upoznali smo sustav narodnih knjižnica te način rada ovog nacionalnog knjižničnog instituta koji provodi nacionalnu informacijsku politiku. Nizozemsko udruženje narodnih knjižnica okuplja 500 knjižnica, a glavne su mu zadaće:

- uvođenje inovacija
- razvoj kvalitetnih programa
- razvoj mrežnih stranica
- prikupljanje i obrada statističkih podataka
- promoviranje čitanja, posebno kroz nacionalni

program čitanja, za koji izrađuju *curriculum* - posebna se pozornost posvećuje razvoju jezika, socijalnoj uključenosti i ulozi knjižnica.

Sustav narodnih knjižnica u Nizozemskoj obuhvaća 483 narodne knjižnice i 642 ogranka, koje na regionalnom nivou objedinjuje 11 regionalnih knjižničnih centara nudeći im različite usluge i programe. Potporu narodnim knjižnicama pruža i 13 regionalnih znanstvenih knjižnica. Kako u Nizozemskoj nema knjižnica u osnovnim školama, narodne knjižnice pružaju usluge i u suradnji s nastavnicima, ali i drugim organizacijama razvijaju programe za 7 000 škola.

NPLA je koordinator info-punktova Europske unije koji se nalaze u 12 nizozemskih narodnih knjižnica, a informacije i materijali se distribuiraju u sve knjižnice. Na svakom punktu je, osim korištenja publikacija, moguće i besplatno pretraživanje informacija o EU-u, ali je onemogućen izlaz na druge internet-stranice. Kroz **al@din** se odgovara na sva pitanja o EU-u, a izrađuju se i stranice na nizozemskom s poveznicama na najvažnije mrežne stranice (EUROPA ABC, Europa news). Povremeno se priređuju izložbe, posebice vezane uz primanje novih zemalja u EU, te provode edukacije.

Kako bi zadovoljili zahtjeve korisnika, provode i različita istraživanja. Kolega iz NPLA nam je predstavio rezultate ankete *Što bih mijenjao da sam ravnatelj knjižnice*, koja je provedena među mladmom populacijom korisnika nizozemskih knjižnica.

NBD Biblion

Na nacionalnom nivou sve knjižnice imaju mogućnost opskrbljivati se građom spremnom za

posudbu (ready-to-lend) koju priprema NBD Biblion (<http://www.nbdbiblion.nl>).

Cilj NBD Bibliona, koji je 1970. nastao unutar Nizozemskog udruženja narodnih knjižnica, a od 1998. je komercijalna organizacija, je biti najbolji opskrbljivač knjižnica s najmanjom mogućom cijenom i najboljim uslugama. Pomoću 800 neovisnih kritičara ocjenjuju, indeksiraju i anotiraju godišnje oko 20 000 naslova namijenjenih narodnim knjižnicama. Osim građe na nizozemskom, pregledavaju i anotiraju i građu na francuskom, njemačkom, engleskom, španjolskom, turskom i arapskom jeziku, a za svaki naslov izrađuju bibliografski zapis s pripadajućim predmetnicama. Baza podataka je dostupna u korisničkom katalogu svake nizozemske narodne knjižnice. Sve se knjige u mekom uvezu preuvezuju u tvrdi uvez, pojačava se ljepilo i plastificiraju korice, kako bi se knjige godinama mogle koristiti. Za AV i elektroničku građu izrađuju jedinstvene plastične kutije sa skeniranim naslovnica te, kao i u knjige, lijepe kataložni listić, bar-kod, od 2004. i čip za radiofrekvencijsku identifikaciju (*RFID chiplabel*), a na korice jedinstvenu oznaku žanra, odnosno područja. Nacionalni sustav uključuje i dodjelu jedinstvenog broja za svaku jedinicu građe u svakoj nizozemskoj knjižničnoj zbirci, što je preduvjet za razvoj centralnog kataloga i nacionalne mreže za međuknjižničnu posudbu. Taj jedinstven broj omogućuje kontrolu nabave i smanjuje dupliciranje građe u zbirkama.

Sustav distribuiranja je kompjutoriziran, baza podataka sadrži popise narudžbi za svaku knjižnicu, a *VSA*, stroj razvijen posebno za Biblion, može sortirati 600 jedinica građe na sat, u rasponu od 6 do 48 kategorija, prema popisima narudžbe za pojedinu knjižnicu. Sortirana građa se trakom dostavlja u kutije, a potom se i važe. Biblion nudi i jedinstvenu uslugu posudbe knjiga, uz naplatu, na brojnim stranim jezicima (70 000 knjiga na 45 jezika) te tiskanje knjiga na zahtjev. Izdaje i časopise, stručnu knjižničarsku i edukativnu literaturu, promotivne materijale te referentna djela namijenjena najširem krugu korisnika. U Biblionu izrađuju i baze podataka koje sadrže sažetke književnih djela i podatke o autorima, a namijenjene su mladima.

Regionalni knjižnični centri

Već smo spomenuli da u Nizozemskoj postoji 11 regionalnih knjižničnih centara koji opslužuju i razvijaju mrežu knjižnica na svom području. U pretežno ruralnoj pokrajini Drenthe, gdje su 30,6% stanovnika korisnici knjižnica, posjetili smo PBC Drenthe u Assenu.

PBC Drenthe (www.pbcdrenthe.nl) osnovan je 1953. s ciljem pružanjem usluga knjižnicama u malim sredinama, a financira ga vlada (24 milijuna €) i lokalna uprava. Predstavnik svake općine član je uprave PBC-a, a centar opslužuje 53 knjižnice na svom području i nudi im knjigovodstveno-računovodstvene usluge, usluge marketinga i odnosa s javnošću, izradu statistika, a provode i istraživanja i vrednovanje rada. Centar zajedno s arhivom vodi zavičajnu zbirku, obrađuje sastavnice koje se odnose na Drenthe, a na sve preuzete zapise iz Bibliona dodaje predmetnice vezane uz njihovu regiju te

izrađuje različite baze podataka i mrežne stranice za knjižnice na svom području. Tu je i sjedište bibliobusne službe, potom središnje spremište manje korištene građe iz knjižnica te zbirka za slijepe koja cirkulira po svim knjižnicama.

Odjel medijateke u knjižnici Westerborg

Kulturhus - nizozemski odgovor na potrebe ruralnih sredina

U pokrajini Drenthe smo posjetili i dvije seoske knjižnice, od kojih jedna djeluje u sastavu tzv. *kulturhusa*. Ideja da se pod jednim krovom okupe institucije koje nude različite usluge: socijalne, kulturne, informacijske i druge profesionalne usluge (liječnik, pošta, banka, policija i sl.) preuzeta je od Skandinavaca, a slično poznaju i Britanci. Danas je u Nizozemskoj 10 *kulturhusa*, a smatraju da će taj broj rasti zbog smanjenja troškova poslovanja. Sve okupljene institucije, u konkretnom slučaju knjižnica, dječji vrtić, starački dom, dom za mentalno retardirane, ambulanta i policija, imaju zajedničku upravu, zajednički snose troškove održavanja zgrade te surađuju i participiraju u zajedničkim programima.

Kroz predavanja, razgledanje knjižnica i susrete s knjižničarima stekli smo dobar uvid u sustav narodnih knjižnica u Nizozemskoj. Upoznavši različite knjižnice, od najvećih do najmanjih, uvjerali smo se da je za razvijeno i uravnoteženo knjižničarstvo, u kome će i stanovnik najudaljenije i najmanje općine imati jednak pristup informacijama kao onaj u najvećem gradu, važna prije svega dobra organizacija i kvalitetna nacionalna informacijska politika.

I na kraju se samo još jednom možemo zahvaliti osvjedotočenoj prijateljici hrvatskih knjižničara, dr. sc. Marian Koren, koja je osmislila i pomoću svog tajnika Iwana Schultza organizirala ovo prekrasno putovanje te nam pružila mogućnost upoznavanja brojnih kolegica i kolega, koji poput nas vole svoj posao, ali se ne iscrpljuju na ponavljanju onoga što je već netko napravio, nego dijele svoje znanje i ideje.

A. Belan-Simić D. Brunac A. Silić
a.belan.simic@kgz.hr dbrunac@gkzd.hr andreas@gkri.hr

50. godišnja konvencija Međunarodne čitateljske udruge

(San Antonio, Texas, SAD, 1.-5. svibnja 2005.)

U američkom gradu San Antonio održana je 50. godišnja konvencija Međunarodne čitateljske udruge (International Reading Association - IRA, www.reading.org) pod nazivom *Celebrating 50 Years of Literacy Leadership 1955 – 2005*. Visoka obljetnica neprekidnog rada ove međunarodne organizacije koja okuplja više od sto tisuća članova u stotinjak zemalja svijeta obilježila je rad konvencije, koja je ove godine okupila rekordnih 22 500 sudionika, ponajviše iz Sjedinjenih Američkih Država, ali i iz tridesetak drugih zemalja.

Dr. Richard Allington (predsjednik IRA-e), Dijana Sabolović-Krajina (predsjednica HČD-a), Alida Cutts (tajnica Ureda IRA-e), te Gerry Shiel (predsjednik Europskog odbora IRA-e)

Program se odvijao kroz četiri generalne sesije, mnogobrojne paralelne sesije, radionice, predavanja, te niz više ili manje atraktivnih događanja. Svakako treba spomenuti svakodnevna predavanja brojnih američkih autora knjiga za djecu i mlade, obilježavanje 200-godišnjice rođenja Hansa Christiana Andersena, izložbu o pet desetljeća djelovanja IRA-e... Posebice su bile atraktivne i masovno posjećene generalne sesije, ponajviše prva koja je ugostila slavnu glumicu Juliu Andrews predstavivši je i kao autoricu knjiga za djecu i mlade.

Vrlo dobro je bila posjećena i tradicionalna svečana zabava dobrodošlice, koja se paralelnim sadržajima odvijala u četiri goleme dvorane konvencijskog centra. Budući da je tema bila vezana uz književne žanrove, među posjetiteljima su šetali likovi iz pustolovnih, povijesnih, znanstveno-fantastičnih i horor-romana. Posebna atrakcija svake, pa tako i ovogodišnje konvencije je velika prodajna izložba pedagoško-didaktičkih i metodičkih knjiga i pomagala, te beletristike za djecu i mlade. Ove je godine sudjelovalo više od tisuću izlagača.

Među mnogobrojnim događanjima svoj je prostor dobilo i Hrvatsko čitateljsko društvo, i to promocijom 14. europske konferencije o čitanju, koja će se održati u Zagrebu od 31.7. do 3.8. 2005. godine.

D. Sabolović-Krajina
dijana.sabolovic-krajina@kc.htnet.hr

Svijet čita u Zagrebu! Pridružite se i Vi!

Pod ovim se sloganima promovira **14. europska konferencija o čitanju**, koja će se održati u Zagrebu od 31. srpnja do 5. kolovoza 2005. godine. Europska konferencija o čitanju održava se svake dvije godine. Organizatori ovogodišnje su Hrvatsko čitateljsko društvo i IDEC – Europski odbor međunarodne čitateljske udruge (International Development in Europe Committee of the International Reading Association).

Ovog će se ljeta u Zagrebu okupiti brojni stručnjaci koji se bave poticanjem i promicanjem svih oblika pismenosti i čitanja: sveučilišni profesori, voditelji čitateljskih društava, učitelji i knjižničari iz Hrvatske i 43 zemlje svijeta (od Filipina, Australije i Japana do Meksika, Kanade, SAD-a, Izraela, Cipra, Islanda, Finske, Norveške, Švedske, Njemačke, Austrije, Nizozemske, Portugala, Španjolske, Turske, Armenije, Makedonije, Ruske Federacije, Grčke...).

Održat će se 14 simpozija, 29 radionica, 10 okruglih stolova, 116 izlaganja i 27 prezentacija na posteru. Veliki dio programa posvećen je knjižnicama, dobroj praksi, njihovoj ulozi u percepciji i recepciji knjige i drugih medija i njihovim uslugama koje su orijentirane na podizanje razine svih vrsta pismenosti. To je i očekivano s obzirom da su u Hrvatskom čitateljskom društvu i njegovu vodstvu upravo knjižničari najaktivniji.

Teško je iz obilja programa izdvojiti samo neke, no hrvatskoj će knjižničarskoj zajednici zasigurno biti zanimljivo sudjelovanje na Konferenciji predsjednice IFLA-e - Kay Raseroka - koja će održati plenarno izlaganje na otvorenju konferencije te sudjelovati u posebnom simpoziju, zajedno s predsjednikom IRA-e - Richardom Allingtonom - i drugim domaćim i stranim stručnjacima, s temom *Pismenost bez granica: Što nam donosi budućnost? Pogled sa stajališta svjetskih organizacija*.

Konferencija će se održati na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a svečano otvorenje bit će u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, gdje je predviđen i poseban program. Radni jezik konferencije je engleski, no posljednjeg dana, u srijedu, 3. kolovoza, te dijelom već u utorak poslijepodne održat će se i poseban dio programa na hrvatskom jeziku. Stoga je sudionicima i ponuđena mogućnost prijave samo za taj dio programa uz popularnu cijenu kotizacije.

Konferencija će biti popraćena i nizom društvenih događanja, izložbom knjiga i materijala za čitanje te prodajnom izložbom hrvatskih suvenira.

Sve informacije o programu, prijavi za konferenciju kao i registracijski formulari nalaze se na mrežnoj stranici www.hcd.hr/conference, na hrvatskom i engleskom jeziku.

I. Stričević
ivanka.stricevic@knjizmed.htnet.hr

HRVATSKE protestantske knjige XVI. i XVII. stoljeća u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu : [katalog izložbe] / [autori tekstova u katalogu Josip Bratulić ... et al. ; urednik Ivan Kosić]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2005. 293 str. : ilustr. ; 22 cm
ISBN 953-500-038-1

INFORMACIJSKE znanosti u procesu promjena / urednica Jadranka Lasić-Lazić. Zagreb : Filozofski fakultet, Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti, 2005. 184 str. ; 24 cm. (Radovi Zavoda za informacijske studije ; knj. 15)
ISBN 953-175-221-4

ISBD(CR) : međunarodni standardni bibliografski opis serijskih publikacija i druge neomeđene građe : prerađeno izdanje ISBD(S)-a: Međunarodnoga standardnoga bibliografskog opisa serijskih publikacija / preporučila Radna grupa za ISBD(S), odobrili stalni odbori IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju i Sekcije za serijske publikacije ; [s engleskoga prevela Ana Barbarić ; hrvatske primjere odabrala i izradile Jasenka Zajec i Ana Barbarić]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2005. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva, ISSN 1334-7667. Novi niz ; knj. 11)
ISBN 953-6001-28-4

ODABRANA poglavlja iz organizacije znanja / urednica Jadranka Lasić-Lazić. Zagreb : Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti, Filozofski fakultet, 2004. 141 str. : graf. prikazi ; 24 cm. (Radovi Zavoda za informacijske studije ; knj. 14)
ISBN 953-175-222-2

PROLJETNA škola školskih knjižničara Republike Hrvatske (16 ; 2004 ; Novi Vinodolski)
Zbornik radova / 16. proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske, Novi Vinodolski, [14.-17. travnja] 2004. [Zagreb]: Zavod za školstvo Republike Hrvatske ; Rijeka : Prva sušačka hrvatska gimnazija u Rijeci, 2005. 221 str. : ilustr. ; 24 cm
Dostupno i u elektroničkom obliku

SMJERNICE za audiovizualnu i multimedijску građu u knjižnicama i drugim ustanovama / Bruce Royan, Monica Cremer i drugi za IFLA-inu Sekciju za audiovizualnu i multimedijalnu građu ; [s engleskog prevela Irena Kranjec]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2005. 23 str. ; 24 cm. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva, ISSN 1334-7667. Novi niz ; knj. 12)
ISBN 953-6001-29-2

TRONBACKE, Bror Ingemar
SMJERNICE za građu laganu za čitanje / prikupio i priredio Bror I.[Ingemar] Tronbacke ; pod pokroviteljstvom IFLA-ine Sekcije za knjižnice za osobe s posebnim potrebama ; [s engleskog preveo Kristijan Ciganović]. – Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2005. – (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. Novi niz, ISSN 1334-7667 ; knj. 13)
ISBN 953-6001-31-6

TADIĆ, Katica
Bibliografija o arhivima, čitaonicama, knjižnicama i muzejima : napisi iz riječkih i sušačkih Hrvatskih novina od 1900. do 1990., na području današnjih županija Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske / Katica Tadić. Osijek : Filozofski fakultet, 2005. XI, 546 str. ; 18 cm
ISBN 953-6456-50-8

UNIVERZALNA decimalna klasifikacija / [prevoditelj] Zvonimir Baletić ... [et al.] ; izrada kazala Jelica Leščić ; urednica Lidija Jurić Vukadin]. 1. hrvatsko srednje izd. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2005. 2 sv. ; 30 cm
ISBN 953-500-035-7 (cjelina)
Dio 1 : Društvene i humanističke znanosti. V, 448 str.
ISBN 953-500-036-5

URBANJA, Jože
Metodologija izrade tezaurusa / Jože Urbanija ; [prevela Jelica Leščić]. Zagreb : Naklada Nediljko Dominović, 2005. 61 str. ; 21 cm. (Izdanja Dominović : knjižarstvo, knjižničarstvo, nakladništvo, priručnici, pretisci ; knj. 3)
ISBN 953-6006-54-5

ZNANJEM do znanja : prilog metodici rada školskog knjižničara / Jasmina Lovrinčević ... [et al.]. Zagreb : Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2005. 320 str. ; 24 cm. (Radovi Zavoda za informacijske studije ; knj. 16)
ISBN 953-175-229-X

T. Vrbanc
tvrbanc@nsk.hr

Pravilnik za predmetni katalog / Dušanka Štrbac, Mirjana Vujić. Zagreb : Knjižnice grada Zagreba, 2004. 170 str. ; 24 cm

U hrvatskoj se knjižničarskoj zajednici pojavljuje veoma malo novih naslova udžbeničkog ili priručničkog tipa s područja teorije stvarnih kataloga, uglavnom se koriste inozemna djela na izvornim jezicima. Iako mnoge knjižnice imaju i koriste interna pravila za izradu predmetnog kataloga, rijetko se takvi pravilnici i tiskaju te je ovo prvi put da se u Hrvatskoj objavljuje jedan "stvarni" pravilnik koji se odnosi na predmetni katalog koji je u upotrebi.

Prema riječima samih autorica, djelo je "prije svega namijenjeno diplomiranim knjižničarima - predmetnim analitičarima kao priručnik za predmetnu obradu, ali isto tako i svima zainteresiranima za izradu predmetnog kataloga. Pravila su izrađena za opće fondove i sve vrste građe, a mogu se primijeniti na specijalne fondove i zbirke".

Pravilnik (u daljnjem tekstu: PPK) je formata B5, s ukupno 170 stranica, strukturiran na sljedeći način: *Uvod*, glavni dio pravilnika podijeljen u pet poglavlja, *Literatura* i *Kazalo*.

U opširnom *Uvodu* se govori o povijesti razvoja predmetnog kataloga Knjižnice Božidara Adžije, o osnovnim obilježjima Pravila predmetnog kataloga T. Đogić iz 1980. godine i o pretpostavkama za izradu novih pravila predmetnog kataloga, te se navode osnovni priručnici koje je potrebno koristiti/konzultirati, a koji odražavaju dostignuća suvremene teorije predmetnog označivanja.

Glavni dio PPK-a čine sljedeća poglavlja: Osnovna pravila; Uputno-informativni sustav; Kategorije predmetnih oznaka; Raspored predmetnih oznaka u složenoj predmetnoj odrednici; Izrada predmetnog sustava u formatu UNIMARC. Svako je poglavlje bogato razrađeno na brojna potpoglavlja (ukupno 129 na svim razinama). Najveća je pozornost dana poglavlju o kategorijama predmetnih oznaka, koje su podijeljene u nekoliko vrsta: osobne, korporativne, stvarni naslov kao predmetna odrednica, zatim geografsko-etnografske, predmetnice za opći pojam, vremenske te predmetne oznake za oblik.

Literatura (32 jedinice) je raznovrsna: obuhvaća knjige, članke iz časopisa te zbornika skupova, pravilnike drugih knjižnica/zemalja, ali i norme (standarde) i smjernice za praktičnu primjenu. Kazalo nije preopširno i odlična je nadopuna detaljno razrađenom sadržaju.

Za svaku je pohvalu velik broj raznovrsnih primjera s osnovnim bibliografskim podacima, opisom sadržaja, navedenim predmetnim odrednicama te objašnjenjima.

Pravilnik ćemo predstaviti na temelju pitanja prema kojima M. Mikačić u svom radu «Teorijske osnove sustava za predmetno označivanje» uspoređuje najznačajnije pravilnike predmetnih kataloga u svijetu:

1 - *postanak pravilnika*: znaju se autori, vrijeme i razlozi nastanka PPK-a;

2 - *znanstvene osnove predmetnog katalogiziranja*: znanstvene su osnove implicite prisutne u velikom dijelu

PPK-a jer se, iako to autorice posebno ne naglašavaju, kroz brojne preporuke (pravila) uočavaju spoznaje i «ono najbolje» iz suvremene teorije;

3 - *načela predmetne obrade*: već na početku PPK-a istaknuta su, osim osnovnih objašnjenja, načela preuzeta iz IFLA-inih *Principles underlying subject heading languages* te se upućuje i na sami dokument;

4 - *predmet u dokumentu - definicije, nazivi*: iako nisam našla eksplicitnu definiciju predmeta, odnos sadržaja i predmeta, predmeta i struke te vrste predmeta, mislim da dokument zbog toga neće gubiti na vrijednosti;

5 - *predmetna odrednica*: definicija i nazivi za predmetnu odrednicu i njene sastavne dijelove dana je odlično, jasno i sažeto, lako se pronalazi – u posebnom odjeljku (1.5. Predmetna odrednica. Predmetna oznaka. Kategorije predmetnih oznaka); uloga pojmovnih kategorija u oblikovanju predmetnih odrednica – cijelo poglavlje 3 bavi se kategorijama predmetnih oznaka:

definicije, nabrojani su slučajevi s brojnim primjerima; vrste predmetnih odrednica - osnovna podjela na jednostavne i složene; velika je pozornost dana složenim predmetnim odrednicama, osobito u poglavlju 4, uz brojne primjere;

6 - *jezično oblikovanje pojmovnih jedinica u predmetnoj odrednici* prisutno je gotovo u svakom odjeljku kao poseban pododjeljak (cijelo poglavlje 3), a podrobnije razrađeno u odjeljku 3.5.2. Oblikovanje oznaka za opći pojam;

7 - *prirodni ili preokrenuti red riječi u jezičnom izrazu pojmovne jedinice* podrobno je razrađen u točki 3.5.2.2. Vrste riječi i niz riječi, a u skladu sa suvremenim tendencijama predmetnog označivanja, PPK se zalaže za zadržavanje prirodnog redoslijeda te iscrpno navodi i objašnjava slučajeve kad se zadržava prirodni redoslijed, a kad se koristi inverzija;

8 - *logički odnosi među pojmovima u predmetnoj odrednici i u predmetnom katalogu*: podrobno su opisani i objašnjeni u posebnom poglavlju, 2. Uputno-informativni sustav. Pomoću sustava uputnica «vidi» te «vidi i» na nizu se primjera objašnjavaju odnosi istorednosti, nadređenosti i podređenosti (uobičajeni u većini suvremenih pravilnika) te njihove daljnje razrade.

Međutim, čini mi se da nije dokraja jasno sljedeće: kaže se (str. 51) da «se Pravilnikom utvrđuje 7 kategorija predmetnih oznaka kojima se mogu izraziti svi potencijalni sadržaji dokumenta» i nabrajaju se te kategorije, ali, iako se podrobno objašnjavaju različiti slučajevi uz mnoštvo primjera, nema objašnjenja zašto baš te kategorije niti odakle su preuzete. Zatim, odnosi između pojmova u predmetnoj odrednici ono su što bitno razlikuje suvremene sustave za predmetno označivanje: pojednostavnjeno rečeno, je li riječ o logičkim ili sintaktičkim odnosima. U uvodu (str. 14) autorice navode da su, pripremajući izradu novih pravila za predmetni katalog Knjižnice Božidara Adžije, razmatrana „dva različita pristupa oblikovanju predmetnih odrednica: 1. oblikovanje predmetne odrednice na načelu rečenične strukture prema sintaksi hrvatskoga jezika, gdje se odrednica formira kao izjavna rečenica u kojoj subjekt ili subjektivni skup dolaze na prvo mjesto, a za njim slijede predikat ili predikatni skup te 2.

oblikovanje predmetne odrednice slaganjem utvrđenih kategorija predmetnih oznaka prema propisanom redosljedu. Oba prijedloga su uzeta u razmatranje te je nakon mnogih stručnih i kolegijalnih razgovora dogovoreno da se predmetni katalog izrađuje prema 2“.

9 - *sintaksa predmetne odrednice*: u PPK-u se u posebnom poglavlju, 4. Raspored predmetnih oznaka u složenoj predmetnoj odrednici, izrijekom kaže da svaka kategorija predmetne oznake, osim oznake za oblik, može biti vodeća oznaka u strukturi složene predmetne odrednice, što će reći da su te kategorije ravnopravne, koordinirajuće te da nema odnosa pododrednica prema pojmu predmetnice. Propisuje se koje kategorije predmetnih oznaka mogu biti vodeće (na prvome mjestu u odrednici) i/ili dodatne oznake (na drugim mjestima), uz brojne primjere;

10 - *predmetni pravilnik; sastavni dijelovi s obzirom na znanstvena područja i vrstu bibliotečne građe*: PPK je opći pravilnik koji jasno (u točki 1.3.) propisuje sadržaj i opseg predmetnog kataloga. Struktura pravilnika vrlo je dobro prikazana samim sadržajem.

Dakle, odgovori na većinu pitanja svakako su pozitivni.

Vjerujem da smo dobili jedan odličan priručnik koji bi bi se trebao naći u svakoj knjižnici.

B. Kesegić
knjiznica@arhiv.hr

Uvjeti za funkcionalnost bibliografskih zapisa : završni izvještaj / IFLA-ina Studijska grupa za uvjete za funkcionalnost bibliografskih zapisa ; odobrio Stalni odbor IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju ; [s engleskog prevela Tinka Katić ; hrvatske primjere odabrale i izradile Đurđica Brezak Lugarić... et al.]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004.

Knjižnična kataložna zajednica vrlo dugo promišlja o ujednačavanju kataložnih opisa na međunarodnoj razini i ulaže velike napore u postizanju međunarodnog konsenzusa po tom pitanju. Prva značajna konferencija za poticanje standardizacije bibliografskog opisa na međunarodnoj razini održana je 1961. godine, a njezin rezultat bile su odluke, u knjižničnoj javnosti kasnije poznate pod nazivom Pariška načela, koje su poslije postale temeljem brojnih kataložnih standarda i priručnika. Ta je Pariška konferencija bila revolucionarna i po tome što su se po prvi put na jednom mjestu okupili članovi svjetske knjižnične kataložke zajednice. Potom je uslijedio Međunarodni sastanak kataložnih stručnjaka u Kopenhagenu (1969.) na kojem je prihvaćena odluka o uspostavljanju međunarodnih standarda za oblik i sadržaj bibliografskih zapisa, a prvi standard izrađen na temelju te odluke bio je ISBD(M), objavljen 1971. godine.

U međuvremenu se u knjižničnom okruženju dogodilo niz dramatičnih promjena koje su znatno utjecale

na načine i oblike primjena kataložnih načela i standarda. Ključni čimbenici tih promjena bili su, primjerice, uvođenje i razvoj računalnih sustava za izradu i obradu bibliografskih podataka, razvoj nacionalnih i međunarodnih baza podataka koje sadrže zapise što ih šalju i koriste tisuće knjižnica koje sudjeluju u programima kooperativne katalogizacije, sve glasnjiji zahtjevi za smanjivanjem troškova katalogiziranja i sl. Također, pojavila se potreba prilagodbe kataložnih pravilnika novim oblicima elektroničkog nakladništva i mrežnom pristupu izvorima informacija. Počelo se shvaćati da je u novom okruženju s kraja 20. i početkom 21. stoljeća sve teže odgovoriti na pitanja i potrebe korisnika koristeći se pravilnicima nastalim na temeljima odluka i načela donesenim s kraja 60-ih godina 20. stoljeća.

Te i druge teme bile su predmetom diskusija i promišljanja kataložnih stručnjaka okupljenih na stockholmskom Seminaru o bibliografskim zapisima 1990. godine. Ondje je prihvaćeno devet odluka, od kojih je jedna zahtijevala studiju kojom će se definirati uvjeti za funkcionalnost bibliografskih zapisa. Ta studija nastaje stoga kao izravan odgovor na jednu od odluka stockholmskog seminarara.

Članovi IFLA-ine Studijske skupine za uvjete za funkcionalnost bibliografskih zapisa koji su sudjelovali u nastanku te studije bili su: Olivia Madison (predsjednica), John Byrum ml., Suzanne Jouguelet, Dorothy McGarry, Nancy Williamson, Maria Witt. U svojstvu savjetnika bili su: Tom Delsey, Elizabeth Dulabahn, Elaine Svenonius i Barbara Tillet, a bivši članovi i savjetnici bili su: Nancy John te Ben Tucker.

Svrha te studije bila je odrediti *zadace* koje obavlja bibliografski zapis u odnosu na različite medije, različite primjene i različite potrebe korisnika. Studija obuhvaća niz zadaća bibliografskog zapisa: zapis koji ne obuhvaća samo opisne elemente nego i pristupnice (ime/naziv, naslov, predmet itd.), druge «organizacijske» elemente (klasifikacija itd.) i napomene. Cilj je studije bio postaviti okvirnu shemu koja će osigurati jasan, precizno iskazan i opće prihvaćen dogovor o tome kakve informacije treba pružiti bibliografski zapis kako bi udovoljio potrebama korisnika.

Publikacija ima sedam poglavlja: *Uvod; Ciljevi, Opseg i metodologija; Entiteti; Atributi; Odnosi; Postupci korisnika; Osnovni uvjeti za nacionalne bibliografske zapise, te Dodatak A i Kazalo.*

U *Uvodu* studije je objašnjena pozadina i pristup Studijske skupine, i napomenuta su područja za daljnja proučavanja. U poglavlju naslovljenom *Ciljevi, opseg i metodologija* navedeni su ciljevi studije, skup podataka koji su uvršteni u bibliografski zapis te vrste građe koja su studijom obuhvaćene. Primijenjena metodologija temelji se na tehnici analize entiteta koja se rabi pri izgradnji konceptualnih modela za sustave relacijskih baza podataka. U studiji se ističe da bibliografski zapis mora biti funkcionalan u smislu: pronalaženja građe, identificiranja entiteta, odabira entiteta te dobivanja pristupa entitetu.

U poglavlju naslovljenom *Entiteti* identificiraju se entiteti koji se koriste u modelu: imenuju se i definiraju te obrazlaže njihova narav i opseg. Entiteti su podijeljeni u tri skupine. Prva se sastoji od proizvoda intelektualnog ili umjetničkog nastojanja. To su: *djelo, izraz, javni oblik i jedinica građe*. Druga skupina uključuje entitete koji su odgovorni za intelektualni ili umjetnički sadržaj, fizičku proizvodnju i raspačavanje ili čuvanje tih proizvoda. To su: *osobe i korporativna tijela*. Treća skupina uključuje dodatni skup entiteta koji služe kao predmet intelektualnog ili umjetničkog nastojanja. Tu spadaju: *pojam, objekt, događaj i mjesto*.

Četvrto poglavlje pod naslovom *Atributi* analizira atribute pojedinih entiteta, te donosi definicije za svaki atribut. Atributi se dijele u dvije široke kategorije. U prvoj su oni koji su neodvojivo povezani s entitetom (fizička svojstva poput dimenzija te obilježja koja se mogu označiti kao opisni podatci, primjerice podatci koji se javljaju na naslovnoj stranici), dok u drugu spadaju atributi koji su entitetu pripisani izvana (npr. broj skladbe u tematskom katalogu ili kontekstualni podatci poput političkog konteksta u kojem je djelo začeto). Ova je analiza proširena u *Dodatku A* detaljnim popisom pojedinih podatkovnih elemenata svakog atributa.

U petom poglavlju naslovljenom *Odnosi* opisuju se odnosi korišteni u modelu (odnosi između pojedinih djela, između pojedinih izraza, između pojavnog oblika i jedinice građe itd.). Definira se i obrazlaže narav odnosa koji djeluju na općenitijoj razini u modelu, kao i onih koji djeluju između specifičnih primjera istovrsnog entiteta.

U šestom poglavlju pod naslovom *Postupci korisnika* atributi i odnosi pridružuju se četirima općim postupcima korisnika (već spomenuto: pronalaženje, identificiranje, odabir i dobivanje) koje bi trebao podržavati bibliografski zapis pokazujući odnos svakog atributa ili odnosa prema svakom postupku korisnika.

I na kraju, u sedmom poglavlju naslovljenom *Osnovni uvjeti za nacionalne bibliografske zapise* koristi se pridruživanje iz šestog poglavlja kao okvirna shema za preporuke studijske skupine koje se tiču osnovnih podatkovnih uvjeta za nacionalne bibliografske zapise.

Nesumnjivo je da je prijevod ove studije značajno obogatio zbirku prijevoda međunarodnih standarda i smjernica i od velike je važnosti kako za hrvatsku knjižničarsku zajednicu, tako i za studente knjižničarstva koji su se dosad sa studijom susretali samo u njezinom izvornom obliku na engleskom jeziku, što je znatno otežavalo razumijevanje koncepata iznesenih u njoj.

K. Petr
kpetr@ffos.hr

Smjernice za audiovizualnu i multimedijску građu u knjižnicama i drugim ustanovama / Bruce Royan, Monica Cremer i drugi za IFLA-inu Sekciju za audiovizualnu i multimedijalnu građu ; [s engleskog prevela Irena Kranjec]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2005. 23 str. ; 24 cm. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva, ISSN 1334-7667. Novi niz ; knj. 12)

Kao izravna posljedica UNICEF-ovog *Manifesta za narodne knjižnice* (1972.) koji ističe značaj audiovizualne građe u knjižnicama, javila se potreba za osnivanjem IFLA-inog radnog tijela koje bi se bavilo pitanjem AV-građe, a zatim i za izradom dokumenta koji bi knjižničare uputio i olakšao im rad s tom vrstom građe. Godinu dana poslije, IFLA je ustanovila *Okrugli stol za audiovizualnu građu*, tijelo koje 1996. godine širi naziv i na multimediju, a 1999. postaje *Sekcija za audiovizualnu i multimedijску građu*. Sekcija razmatra sva pitanja vezana uz zvučne, slikovne i multimedijske dokumente, a 1982. godine objavljuje prvo izdanje *Smjernica za audiovizualnu građu*.

Zbog evolucije AV-dokumenata i pojave multimedijske građe koja vrlo brzo zastarijeva, uskoro se javlja potreba za novim izdanjem. Ali kako pojava i razvoj informacijskih i komunikacijskih tehnologija uklanja tradicionalne razlike između različitih vrsta knjižnica, tako se projekt širi i na druge vrste knjižnica, pa čak i na srodne ustanove.

Dugogodišnji rad na novim i suvremenim *Smjernicama* dovršen je 2003. na IFLA-inoj godišnjoj skupštini u Berlinu, a tiskano englesko izdanje predstavljeno je prošle godine u Buenos Airesu. I dok još čekamo tiskane prijevode na druge službene IFLA-ine jezike (njemački, francuski, ruski, španjolski), u ruci već imamo hrvatski prijevod u izdanju Hrvatskog knjižničarskog društva. *Smjernice za audiovizualnu i multimedijскую građu u knjižnicama i drugim ustanovama* predstavljene su u travnju ove godine na Trećem savjetovanju za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj održanom u Topuskom.

Dokument je sveobuhvatan i kroz četrnaest cjelina donosi zaokruženu priču o audiovizualnim i multimedijским dokumentima u knjižnicama - od definicija pojedinih vrsta dokumenata preko naputaka vezanih uz organizaciju i rukovođenje (osoblje, obrazovanje i usavršavanje, proračun), nabave i obveznog primjerka, autorskih prava koja se kod ovih dokumenata šire i na srodna prava (izvođača, producenata i dr.), katalogizacije i bibliografskog pristupa, arhiviranja, digitalizacije, zaštite i usluga za korisnike do interneta. Također su navedene organizacije kao što su Međunarodni savez zvučnih i audiovizualnih arhiva, Međunarodni savez filmskih arhiva i dr. s kojima Sekcija tijesno surađuje, kao i literatura - izvori za izradu *Smjernica*. Mediji - nosači zapisa navedeni su u indikativnom popisu, jer znamo da se neprestano poboljšavaju i osuvremenjuju te da se neprestano pojavljuju novi i još bolji.

Nedostatak literature za specifična područja knjižničarstva, kao što su AVM-knjižničarstvo, glazbeno knjižničarstvo i sl., čini ovu publikaciju posebice dobrodošlom u našoj sredini. Naša stručna literatura obogaćena je sada novim naslovom koji će nam pomoći u radu s AVM-gradom, kao i pružiti poticaj i uporište onima koji se tek namjeravaju sustavnije baviti ovakvim dokumentima.

S. Vukasović-Rogač
s.vukasovic.rogac@kgz.hr

Gradska knjižnica Slavonski Brod / Slavonski Brod : Gradska knjižnica, 2004.

U izdanju Gradske knjižnice Slavonski Brod krajem prošle godine objavljena je monografija te ugledne kulturne institucije pod naslovom *Gradska knjižnica Slavonski Brod*, koja na 56 stranica standardnog formata riječju i bogatim ilustracijama sublimira povijest knjižnice, njenu ulogu i značenje u vlastitom i širem društvenom okruženju i danas snažno svjedoči o vremenu Domovinskog rata na ovim prostorima, koji je knjižnica zajedno sa svojim korisnicima i te kako iskusila.

Knjiga je ponajprije nastala iz potrebe da se sažeto prikaže povijest te knjižnice od njenog osnutka do danas, a potom da ona, kao svojevrsni vodič, pomogne korisnicima u njihovoj svakodnevnoj komunikaciji s odjelima i zbirakama knjižnice.

Pozornost čitatelja zasigurno će, između ostalog, privući i dio knjige koji se odnosi na obnovu i revitalizaciju stradale knjižnice, na napore koji su, u krajnje nepovoljnim uvjetima, činjeni da nakon ratnih stradanja ponovno bude otvorena za svoje korisnike, ali sada – u svome punom sjaju, ljepša i funkcionalnija nego što je ikad bila! Zato je najveći dio knjige posvećen upravo temeljnim funkcijama knjižnice i onim sadržajima koji se kroz te funkcije mogu najdjelotvornije ostvarivati.

Knjiga sadrži i priloge posvećene Društvu knjižničara Slavonski Brod, koje je u proteklih 30 godina rada na ovim prostorima ostavilo dubok trag u profiliranju i afirmaciji knjižničarske struke, te širenju i razvoju mreže svih vrsta knjižnica.

U *Predgovoru* ove nevelike, ali zanimljive knjige, ugledna hrvatska knjižničarka **Dora Sečić** ističe: "... Od ustanove koja je u početku bila samo mjesto druženja i posudbe knjiga, ona je ... danas, u ovom vremenu, označenom potrebom za doživotnim učenjem, postala važno informacijsko središte i mjesto za studijski rad otvoreno svima."

N. Lakić
nebojsa.lakic@gksb.hr

Batinić, Štefka. *Zabava i pouka dobroj djeci i mladeži : hrvatski časopisi za djecu i mladež od 1864. do 1945.* Zagreb : Hrvatski školski muzej, 2004.

Autorica Štefka Batinić predstavila se javnosti novim djelom pod naslovom *Zabava i pouka dobroj djeci i mladeži : hrvatski časopisi za djecu i mladež od 1864. do 1945.* Riječ je o katalogu izložbe Hrvatskog školskog muzeja, koji je izdan u spomen na 140-godišnjicu pokretanja prvog hrvatskog časopisa za djecu - *Bosiljak*, urednika Ivana Filipovića.

Knjiga je svojevrsni nastavak izložbe i kataloga iz 2001., u kojem je Štefka Batinić sudjelovala kao suautor, priređenim na temu povijesti hrvatskih slikovnica, *Od slikovnjaka do vragobe - Hrvatske slikovnice do 1945.*

Građa za navedeno područje nalazi se u rijetkim knjižnicama iz kojih se ne može posuđivati, prije svega u Knjižnici Hrvatskog školskog muzeja, najstarijoj i najbogatijoj knjižnici specijaliziranoj za područje školstva i pedagogije, i u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, što je možda i razlogom njene slabije istraženosti.

U knjizi *Zabava i pouka dobroj djeci i mladež*, u recenziji Dubravke Težak, naglašena je iznimna važnost časopisa za djecu ne samo u oblikovanju svijesti o značaju dječje književnosti koja sazrijeva u 19. st. nego i u pedagoškom smislu - poticanju djece na čitanje i stvaranju dječje čitateljske publike. Nije zanemariva ni činjenica da časopisi predstavljaju medij u kojem pisci mogu kontinuirano objavljivati, pa je ujedno ova građa poticajna i u smislu proučavanja hrvatske književnosti uopće.

Djelo *Zabava i pouka dobroj djeci i mladeži* sadrži dvije cjeline. U prvoj, kraćoj, daje se osvrt na stanje prvih dječjih časopisa u europskim zemljama, te povlači paralela s kulturnim i prosvjetnim prilikama u Hrvatskoj prije pojave prvog dječjeg časopisa. Potom se daje kratak pregled pojave hrvatskih časopisa u dva razdoblja: od 1864.-1918. i od 1918.-1945., s osnovnim obilježjima doba u kojem su izlazili i kronološkom tablicom u kojoj je naveden časopis i razdoblje izlaženja.

Drugu, obimniju cjelinu predstavlja katalog, u kojem su detaljno opisana pedeset dva dječja časopisa. Osim kataložnog opisa, u tekstu koji slijedi, sustavno se obrađuje sadržajni i tematski profil časopisa, navode se program, ciljevi i zadaci, politička orijentacija, te publika kojoj je namijenjen. Spominju se uredništvo i suradnici, kako tekstova, tako i likovnih priloga, i u kratkim crtama analizira grafička i likovna strana, te odnos teksta i ilustracija. Osim tekstualno, časopisi su predstavljeni i fotografijom, najčešće ilustriranom naslovnom stranicom, čime je obogaćen doživljaj upoznavanja ove rijetke i vrijedne građe.

Djelo upotpunjuje bibliografija i razrađena kazala.

Osim navedenog, autoričin kritički pristup svakom časopisu stvara «pretpostavke za rasvjetljavanje uloge časopisa za djecu i mladež u povijesti odgoja u najširem smislu», što je kao cilj ovog djela zacrtala Štefka Batinić.

V. Vitori
vera.vitori@gkzd.hr

Profesoru Marku Oreškoviću u sjećanje

U Zagrebu je 26. travnja 2005. u 97. godini života umro profesor Marko Orešković, istaknuti knjižničar, zaslužan za razvoj narodnog knjižničarstva u Zagrebu poslije Drugog svjetskog rata.

Marko Orešković rođen je 1909. u Širokoj Kuli kraj Gospića. U Zagrebu je na Filozofskom fakultetu završio slavističke studije. U knjižničarskoj struci radio je četrdeset dvije godine, najprije od 1935. do 1945. u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, u kojoj je od 1943. do 1945. bio i ravnatelj. U zagrebačku Gradsku knjižnicu došao je 1945., a u mirovinu je otišao u srpnju 1976. - u Gradskoj je knjižnici radio više od trideset godina. Marko Orešković bio je jedan od osnivača i uvažениh članova Hrvatskoga knjižničarskoga društva, u kojemu je obnašao mnoge dužnosti. Njegovu pristupnicu nalazimo među najstarije datiranim - od 30. ožujka 1940., zajedno s pristupnicama istaknutih knjižničara dr. Josipa Badalića, Julija Grabovca, Branke Hergešić, Zlate Matičec, Jelke Mišić, Matka Rojnića i Eve Verone. Hrvatsko knjižničarsko društvo mu je za veliki rad na unapređenju hrvatskog knjižničarstva 1978. dodijelilo najviše priznanje, Kukuljevićevu povelju.

Marko Orešković bio je jedan od prvih predavača na brojnim stručnim tečajevima i seminarima namijenjenim knjižničarima. Objavio je cijeli niz znanstvenih i stručnih radova, od kojih treba posebno spomenuti rad *Stručno uređenje narodnih i učeničkih knjižnica*, koji je zajedno s tekstom Zlate Perlić *Značenje i rad narodnih knjižnica* objavljen 1952. u priručniku *Biblioteke i njihovo uređenje*.

U Gradskoj je knjižnici, gdje je također nekoliko godina bio ravnatelj, odmah po dolasku radio na temeljitoj reviziji knjižnog fonda, a zatim i na katalogizaciji knjiga. Bio je poznat kao vrsni stručnjak za stare knjige - još je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici vodio Zbirku rijetkih knjiga i rukopisa. I u Gradskoj je knjižnici više desetljeća vodio Zbirku rijetkih knjiga i rukopisa, sačinio je stručni i mjesni katalog iste, a posebno je zaslužan za izradu kataloga rukopisa te zbirke.

Marko Orešković bio je vrstan poznavatelj i ljubitelj knjiga i rukopisa, ali je isto tako i volio družiti se s ljudima - bio je i planinar, a naročito je volio Samoborsko gorje. Volio je knjige, ljude, a posebno je ljubio svoju Hrvatsku, što se ponajviše vidi u njegovoj ljubavi za glagoljicu i za hrvatske tiskare te radu na spašavanju hrvatskih knjiga nakon 1945. godine. Stoga, neka mu je laka hrvatska gruda, koju je tako volio.

Ž. Vegh
zvegh@net.hr

Magisterij znanosti

Na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu **Ivanka Kuić** obranila je 7. travnja 2005. magisterij znanosti iz znanstvenog polja informacijske znanosti, grana bibliotekarstvo, naslova *Knjižnice u Splitu u prvoj polovici XX. stoljeća: djelovanje, vrste i poslovanje* pod mentorstvom prof. dr. sc. Aleksandra Stipčevića.

A. Barbarić
abarbaric@ffozg.hr

Zavod za informacijske studije
Odsjek za informacijske znanosti
Filozofski fakultet u Zagrebu
Ivana Lučića 3
10000 Zagreb

NARUDŽBENICA

Ovime neopozivo naručujem sljedeće knjige:

Naslov	Cijena	Količina
Odabrana poglavlja iz organizacije znanja	100 kn	
Informacijske znanosti u procesu promjena	100 kn	
Znanjem do znanja - Prilog metodici rada školskog knjižničara	150 kn	

Podaci o naručitelju

Ime i prezime:
Naziv institucije:
Adresa:
Matični broj:
Telefon, e-mail:

Kontakt

Fax: 01 / 6002-431 Tel: 01 / 6002-306
E-mail: mbanek@ffzg.hr
Web: <http://infoz.ffzg.hr/BookStore/>

Datum:

Potpis:

Nije novost da su "NESCHEN" reparaturne
i zaštitne folije najbolje sredstvo u Vašem radu.

Novost je da ih sada možete nabaviti po najpovoljnijim
cijenama u Hrvatskoj uz najkraće rokove isporuke.

Obratite nam se s punim povjerenjem, jer na jednom mjestu
možete nabaviti i sav ostali popratni materijal
kao što su uređaji za ručnu i strojnu laminaciju,
razni stalci za časopise i CD-e, nosači reklamnog materijala za izloge i sl.
Ako uz to imate potrebu za manjim nakladama digitalno
otisnutih plakata za razna događanja, obratite nam se s povjerenjem.

LDC, Visočička 37, 10040 Zagreb, tel./fax. 01 / 2924 563

HRVATSKO KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb

MB 3236706, Žiro račun: 2360000-1101451830
Tel/Fax: 01/6159-320
E-mail: hkd@nsk.hr, URL <http://www.hkdrustvo.hr>

NARUDŽBENICA

Naručujemo za knjižnicu (ustanovu) ili osobne potrebe knjige prema sljedećem popisu. Plaćanje virmanom u zakonskom roku.

Ustanova: _____

Adresa: _____

Telefon: _____ Matični broj: _____

Datum: _____ Pečat i potpis: _____

VJESNIK BIBLIOTEKARA HRVATSKE: godišta/godine, brojevi časopisa

33/1990. br. 1-4	100,00 kn	_____	41/1998. br. 1-4	200,00 kn	_____
34/1991. br. 1-4	100,00 kn	_____	42/1999. br. 1-4	100,00 kn	_____
35/1992. br. 1-2, 3-4	240,00 kn	_____	43/2000. br. 1-2, 3, 4	250,00 kn	_____
36/1993. br. 1-4	120,00 kn	_____	44/2001. br. 1-4	100,00 kn	_____
37/1994. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____	45/2002. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____
38/1995. br. 1-4	120,00 kn	_____	46/2003. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____
39/1996. br. 1-2, 3-4	240,00 kn	_____	47/2004. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____
40/1997. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____			

Za narudžbu starijih izdanja možete se javiti u Hrvatsko knjižničarsko društvo.

Glavna urednica:
Irena Kranjec (ikranjec@ffzg.hr)

Uredništvo:
Alemka Belan-Simić (a.belan.simic@kgz.hr)
Ana-Marija Dodigović (amdodigovic@nsk.hr)
Sanjica Faletar (sfaletar@ffos.hr)
Mihaela Kovačić (mihaela@svkst.hr)
Zdenka Sviben (z.sviben@kgz.hr)

Adresa uredništva i adresa za narudžbu:
Hrvatsko knjižničarsko društvo
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4
10000 Zagreb
tel./fax.: 01 6159 320
e-mail: novosti@hkdrustvo.hr
http://www.hkdrustvo.hr

Lektura: Jasmina Sočo
Oblikovanje sloga: Amelija Tupek
Tisak: GIPA, Zagreb
Naklada: 1400

HRVATSKO KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb

MB 3236706, Žiro račun: 2360000-1101451830
Tel/Fax: 01/6159-320
E-mail: hkd@nsk.hr, URL <http://www.hkdrustvo.hr>

NARUDŽBENICA

Naručujemo za knjižnicu (ustanovu) ili osobne potrebe knjige prema sljedećem popisu. Plaćanje virmanom u zakonskom roku.

Ustanova: _____ Adresa: _____
Telefon: _____ Matični broj: _____
Datum: _____ Pečat i potpis: _____

Naslov publikacije:	Cijena:	Komada:
Arhivi, knjižnice, muzeji 1 : zbornik radova (1998)	60,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 4 : zbornik radova (2001)	60,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 5 : zbornik radova (2002)	70,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 6 : zbornik radova (2003)	100,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 7 : zbornik radova (2004)	120,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 1 i 2 : zbornik radova i priloga (2001)	100,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 3 : zbornik radova i priloga (2002)	50,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 4 : zbornik radova i priloga (2003)	60,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 5 : zbornik radova i priloga (2004)	80,00 kn	_____
Diringer, D. Povijest pisma (1991)	50,00 kn	_____
Galić, P. Povijest zadarskih tiskara (1979)	50,00 kn	_____
Hrvatsko knjižničarsko društvo : 1940.-2000. : spomenica (2000)	60,00 kn	_____
IFLA-ina načela za skrb i rukovanje knjižničnom građom (2003)	80,00 kn	_____
IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za školske knjižnice (2004)	50,00 kn	_____
ISBD(A) : međunar. standardni bib. opis starih omeđenih publikacija (antikvarnih) (1995)	80,00 kn	_____
ISBD(CR) : međunar. standardni bib. opis serijskih publikacija i druge neomeđene građe (2005)	80,00 kn	_____
ISBD(ER) : međunar. standardni bib. opis elektroničke građe (2002)	90,00 kn	_____
ISBD(NBM) : međunar. standardni bib. opis neknjižne građe. Prerađeno izd. (1993)	50,00 kn	_____
Line, M.; Wickers, S. Univerzalna dostupnost publikacija : (UAP) (1989)	50,00 kn	_____
Malbaša, M. Povijest tiskarstva u Slavoniji (1978)	50,00 kn	_____
Mikačić, M. Teorijske osnove sustava za predmetno označivanje (1996)	100,00 kn	_____
Narodna knjižnica : IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga (2002)	80,00 kn	_____
Priručnik za UNIMARC : format za pregledne zapise (2004)	120,00 kn	_____
Rowley, J. E. Elektroničko računalo u biblioteci (1984)	50,00 kn	_____
Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka : zbornik radova (2002)	60,00 kn	_____
Slobodan pristup informacijama 2. i 3. : zbornik radova (2004)	120,00 kn	_____
Smjernice za građu laganu za čitanje (2005)	30,00 kn	_____
Smjernice za audiovizualnu i multimedijску građu u knjižnicama i drugim ustanovama (2005)	20,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične službe i usluge za gluhe (2004)	30,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične službe i usluge za osobe s disleksijom (2004)	30,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične usluge za djecu (2004)	30,00 kn	_____
UNIMARC : format za univerzalno strojno čitljivo katalogiziranje (1986)	50,00 kn	_____
Uvjeti za funkcionalnost bibliografskih zapisa : završni izvještaj (2004)	60,00 kn	_____
Verona, E. Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga Dio 1: Odrednice i redalice. 2. izmijenjeno izd. (1986)	150,00 kn	_____
Verona, E. Prinosi povijesti Akademijine knjižnice (sadašnje NSB) u Zagrebu : 1814-1874 (1989)	50,00 kn	_____
Vodič kroz glazbene knjižnice i zbirke grada Zagreba (1997)	60,00 kn	_____
Znanstveni skup Normizacija osobnih imena u knjižničarstvu i leksikografiji : zbornik radova (1997)	80,00 kn	_____